

**Úrad pre reguláciu
elektronických komunikácií
a poštových služieb**

**Analýza veľkoobchodného
relevantného trhu č. 2**

**Veľkoobchodné služby ukončenia hlasového volania
v individuálnych mobilných sieťach**

v Bratislave, november 2016

1. Úvod

1.1. Legislatívny rámec a povinnosti úradu

Úrad pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb, odbor ekonomickej regulácie (ďalej len „úrad“) pristúpil k analýze veľkoobchodného relevantného trhu č. 2, ktorý je Rozhodnutím úradu zo dňa 09.02.2016, ktorým sa určuje zoznam relevantných trhov (ďalej len „rozhodnutie o zozname relevantných trhov“) definovaný ako veľkoobchodné služby ukončenia hlasového volania v individuálnych mobilných sieťach (ďalej len „veľkoobchodný trh č. 2). Úrad pri analýze postupoval v súlade s:

a) platnými všeobecne záväznými právnymi predpismi Slovenskej republiky pre oblasť elektronických komunikácií:

- Zákon č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách v platnom znení (ďalej len „zákon o elektronických komunikáciách“),
- Zákon č. 233/2015 Z. z. úplné znenie zákona 136/2001 Z.z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v platnom znení (ďalej len „zákon o ochrane hospodárskej súťaže“),
- rozhodnutie o zozname relevantných trhov;

b) predpismi regulačného rámca Európskej únie pre oblasť elektronických komunikácií:

- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/19/ES o prístupe a prepojení elektronických komunikačných sietí a príslušných zariadení v platnom znení (prístupová smernica),
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/20/ES o povolení na elektronické komunikačné sieťové systémy a služby v platnom znení (smernica o povolení),
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby v platnom znení (rámcová smernica),
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/22/ES o univerzálnej službe a právach užívateľov týkajúcich sa elektronických komunikačných sietí a služieb v platnom znení (smernica o univerzálnej službe),
- Smernica Komisie 2002/77/ES o hospodárskej súťaži na trhoch elektronických komunikačných sietí a služieb v platnom znení;

c) ostatnými príslušnými dokumentmi Európskej komisie:

- Odporúčanie Komisie z 09.10.2014 o relevantných trhoch výrobkov a služieb v sektore elektronických komunikácií podliehajúcich regulácii ex ante v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby (2014/710/EÚ) (ďalej „Odporúčanie Komisie“),
- Vysvetľujúce memorandum k Odporúčaniam Komisie z 09.10.2014 o relevantných trhoch výrobkov a služieb v sektore elektronických komunikácií podliehajúcich regulácii ex ante v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby (SWD(2014) 298) (ďalej „Vysvetľujúce memorandum“),
- Odporúčanie Komisie o regulačnom zaobchádzaní s prepojovacími poplatkami v pevných a mobilných telefónnych sieťach v EÚ (2009/396/ES) zo dňa 07.05.2009,
- Vysvetľujúce memorandum k odporúčaniam Komisie o regulačnom zaobchádzaní s prepojovacími poplatkami v pevných a mobilných telefónnych sieťach v EÚ,
- Pokyny Komisie týkajúce sa analýzy trhov a stanovenia významnej trhovej sily v súlade s regulačným rámcom EÚ pre elektronické komunikačné siete a služby (2002/C 165/03) zo dňa 11.07.2002 (ďalej „Pokyny Komisie“),
- Odporúčanie Komisie o notifikáciách, lehotách a konzultáciách ustanovených v článku 7 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby (K(2008)5925) v konečnom znení zo dňa 15.10.2008.

Úrad pred stanovením postupu, určením úloh a cieľov analýzy zhrnul povinnosti úradu v rámci súťaže a regulácie v oblasti elektronických komunikácií na území Slovenskej republiky, ktoré mu vyplývajú zo zákona o elektronických komunikáciách.

Podľa ustanovenia § 1 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách tento zákon upravuje:

- a) podmienky na poskytovanie elektronických komunikačných sietí a elektronických komunikačných služieb,
- b) podmienky na používanie rádiových zariadení,
- c) reguláciu elektronických komunikácií,
- d) práva a povinnosti podnikov a užívateľov elektronických komunikačných sietí a elektronických komunikačných služieb,

- e) ochranu elektronických komunikačných sietí a elektronických komunikačných služieb,
- f) efektívne využívanie frekvenčného spektra a čísel,
- g) oprávnenia a povinnosti k cudzím nehnuteľnostiam v súvislosti so zriaďovaním a prevádzkovaním elektronických komunikačných sietí,
- h) ochranu súkromia a ochranu spracúvania osobných údajov v oblasti elektronických komunikácií a
- i) pôsobnosť orgánov štátnej správy v oblasti elektronických komunikácií.

Podľa § 3 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách je elektronická komunikačná služba (ďalej len „služba“) služba obvykle poskytovaná za odplatu, ktorá spočíva úplne alebo prevažne v prenose signálov v sieťach, vrátane telekomunikačných služieb a prenosových služieb v sieťach používaných na rozhlasové a televízne vysielanie. Služba nie je poskytovanie obsahu ani zabezpečenie alebo vykonávanie redakčného dohľadu nad obsahom prenášaným pomocou sietí a služieb a nezahŕňa služby informačnej spoločnosti, ktoré nespočívajú úplne alebo prevažne v prenose signálov sieťami.

Podľa § 6 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách úrad ako národný regulátor a cenový orgán v oblasti elektronických komunikácií:

- a) vykonáva reguláciu elektronických komunikácií,
- b) zabezpečuje medzinárodné vzťahy v oblasti elektronických komunikácií na úrovni regulačných orgánov, aktívne sa podieľa na činnosti Orgánu európskych regulátorov pre elektronické komunikácie¹ (ďalej len „orgán európskych regulátorov“), pričom podporuje jeho ciele súvisiace s presadzovaním väčšej koordinácie a konzistentnosti pri regulácii,
- d) chráni záujmy koncových užívateľov s ohľadom na kvalitu a ceny služieb,
- e) plní povinnosti podporujúce efektívnu hospodársku súťaž, efektívne investície a inovácie, rozvoj spoločného trhu Európskej únie, záujmy všetkých občanov členských štátov na území Slovenskej republiky, zodpovedajúci prístup k sieťam, prepojenie sietí a interoperabilitu služieb a chráni slobodu výberu prevádzkovateľa,
- l) vykonáva štátny dohľad nad plnením povinností ustanovených týmto zákonom (ďalej len „dohľad“).

Podľa § 10 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách úrad pred prijatím opatrenia, ktoré bude mať značný vplyv na relevantný trh, alebo ak to ustanovuje tento zákon, umožní dotknutým osobám vyjadriť sa k návrhu opatrenia. Lehota na vyjadrenie je jeden mesiac odo dňa zverejnenia návrhu opatrenia; v zložitých prípadoch môže byť lehota predĺžená najviac na dva mesiace. Ak je to primerané,

¹) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1211/2009 z 25. novembra 2009, ktorým sa zriaďuje Orgán európskych regulátorov pre elektronické komunikácie (BEREC) a jeho úrad. (Ú.v. EÚ L337, 18. 12. 2009)

úrad v čo najväčšej miere prihliadne na stanoviská združení koncových užívateľov, výrobcov telekomunikačných zariadení a podnikov.

Podľa § 10 ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách na účel konzultácií a verejných konzultácií s dotknutými stranami podľa § 67 úrad zriadi a spravuje na svojom webovom sídle konzultačné miesto. Na svojom webovom sídle úrad zverejní pravidlá upravujúce postup úradu a dotknutých osôb pri konzultáciách alebo verejných konzultáciách s dotknutými stranami podľa § 67. Návrhy opatrení, predložené pripomienky okrem informácií, ktoré sú označené ako predmet obchodného tajomstva, a výsledky konzultácií vrátane vyhodnotenia pripomienok zverejňuje úrad spôsobom uvedeným v predchádzajúcej vete; to neplatí, ak ide o verejné konzultácie s dotknutými osobami podľa § 67.

Podľa § 10 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách výsledky konzultácií, vrátane vyhodnotenia pripomienok, úrad zverejní na konzultačnom mieste do troch mesiacov od uplynutia lehoty na vyjadrenie podľa odseku 1.

Podľa § 10 ods. 4 zákona o elektronických komunikáciách, ak návrh opatrenia bude mať vplyv na obchodovanie medzi členskými štátmi, úrad po zverejnení výsledkov konzultácií podľa odseku 3 sprístupní tento návrh s odôvodnením Európskej komisii, orgánu európskych regulátorov a národným regulačným orgánom členských štátov v súlade s § 9 ods. 4, ak ide o:

- a) určenie relevantných trhov,
- b) postupy analýzy relevantných trhov,
- c) povinnosti prepojenia sietí, interoperability služieb a povinnosti podľa § 26,
- d) uloženie, zmenu alebo zrušenie povinností podľa § 19 až 23 a § 25.

Podľa § 10 ods. 5 zákona o elektronických komunikáciách regulačné orgány členských štátov, orgán európskych regulátorov a Európska komisia môžu úradu predložiť pripomienky v lehote do jedného mesiaca, na ktoré úrad v čo najväčšej možnej miere prihliadne.

Podľa § 11 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách úrad je povinný konať a svoje rozhodnutia vydávať v súlade s princípmi efektívnosti, objektívnosti, transparentnosti, nediskriminácie, primeranosti a odôvodnenosti. Všetky svoje rozhodnutia, všeobecne záväzné právne predpisy a informácie, ktoré prispievajú k otvorenému a funkčne konkurenčnému trhu, zverejňuje na svojom webovom sídle a ak tak ustanovuje tento zákon aj vo vestníku, pričom tieto údaje priebežne aktualizuje.

Podľa § 11 ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách úrad pri regulácii elektronických komunikácií prihliada na odporúčania a usmernenia Európskej komisie, vrátane technických noriem a technických špecifikácií pre siete a služby, ktorých zoznam zverejňuje Európska komisia v Úradnom vestníku Európskej únie.

Ak sa úrad rozhodne nepostupovať podľa odporúčania Európskej komisie, informuje o tom Európsku komisiu a zdôvodní svoje rozhodnutie. Ak tento zákon neustanovuje inak, úrad prihliada na technologickú neutralitu regulácie, ktorá neukladá ani nediskriminuje používanie konkrétneho typu technológie. Ak technické normy a technické špecifikácie nie sú zverejnené, používajú sa normy prijaté európskymi organizáciami pre normalizáciu. Ak takéto normy nie sú, použijú sa primerane medzinárodné normy alebo odporúčania prijaté Medzinárodnou telekomunikačnou úniou, Európskou konferenciou poštových a telekomunikačných správ, Medzinárodnou organizáciou pre normalizáciu alebo Medzinárodnou elektrotechnickou komisiou.

Podľa § 11 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách úrad pri regulácii elektronických komunikácií podporuje efektívnu hospodársku súťaž pri poskytovaní sietí, služieb, pridružených prostriedkov a pridružených služieb najmä tým, že:

- a) zabezpečuje, aby v oblasti elektronických komunikácií, ako aj pri prenose obsahu, nedochádzalo k narušovaniu alebo obmedzovaniu efektívnej hospodárskej súťaže,
- b) dbá na maximálny prospech užívateľov, najmä užívateľov so zdravotným postihnutím, starších užívateľov s osobitnými sociálnymi potrebami v súvislosti s možnosťou výberu služby, ceny a kvality; zdravotne postihnutým užívateľom sa na účely tohto zákona rozumie držiteľ preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím.

Podľa § 17 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách cieľom analýzy relevantných trhov je zistiť, či na relevantnom trhu existuje efektívna hospodárska súťaž.

Podľa § 17 ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách efektívnou hospodárskou súťažou sa rozumie taký stav, pri ktorom ani jeden podnik pôsobiaci na príslušnom relevantnom trhu nemá významný vplyv.

Podľa § 17 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách má významný vplyv na relevantnom trhu podnik, ktorý sám alebo spoločne s inými podnikmi má na tomto trhu také postavenie, že nie je vystavený efektívnej hospodárskej súťaži a ekonomický vplyv mu v podstatnom rozsahu dovoľuje správať sa nezávisle od konkurentov a užívateľov (ďalej len „významný podnik“).

Podľa § 17 ods. 4 zákona o elektronických komunikáciách za významný podnik možno považovať podnik s významným vplyvom aj na trhu úzko súvisiacom, ak sú väzby medzi týmito dvoma relevantnými trhmi také, že umožňujú prenesenie vplyvu z jedného trhu na druhý, a tým posilnenie vplyvu podniku na trhu.

Podľa § 17 ods. 8 zákona o elektronických komunikáciách úrad pri posudzovaní, či ide o významný podnik, vyhodnocuje kritériá týkajúce sa príslušného

relevantného trhu, pričom v čo najväčšej možnej miere prihliada na usmernenia na analýzu trhu zverejnené Európskou komisiou.

Úrad pri analýze predmetného veľkoobchodného trhu, okrem zákona o elektronických komunikáciách, vychádzal aj zo znenia zákona o ochrane hospodárskej súťaže.

1.2. Základné etapy pri analýze relevantného trhu

Analýza relevantného trhu prebieha v nasledovných etapách:

a) Definovanie relevantného trhu

V procese definovania relevantného trhu úrad stanovuje jednotlivé relevantné trhy elektronických komunikácií podľa rozhodnutia o zozname relevantných trhov v súlade s platným Odporúčaním Komisie. Úrad vymedzuje relevantný trh z vecného, územného a časového hľadiska.

b) Vlastná analýza relevantného trhu

Cieľom analýzy takto vymedzeného relevantného trhu je zistiť, či je na trhu efektívna súťaž a či nápravné opatrenia podľa osobitných predpisov alebo právne záväzných aktov Európskych spoločenstiev a Európskej únie v oblasti súťažného práva pri poskytovaní sietí a služieb sú dostatočné na jej zabezpečenie. V prípade, že úrad na základe analýzy zistí, že na určitom relevantnom trhu nie je efektívna súťaž, a pokiaľ nie je možné dôvodne očakávať, že sa v primeranom časovom okamihu tak stane, určí podnik resp. podniky s významným vplyvom na tomto relevantnom trhu.

Určenie podniku s významným vplyvom úrad uskutoční na základe vyhodnotenia kritérií týkajúcich sa príslušného relevantného trhu, pričom úrad berie do úvahy súčasnú situáciu na trhu a predpokladaný budúci vývoj relevantného trhu. Analýza trhu je východiskom pri rozhodovaní o uplatnení, zmenení alebo zrušení regulačných opatrení.

c) Návrh povinností podľa §19 až 25 zákona o elektronických komunikáciách

Ak úrad na základe analýzy podľa § 17 zákona o elektronických komunikáciách zistí, že na určitom relevantnom trhu nie je efektívna hospodárska súťaž, po skončení konzultácií podľa § 10 zákona o elektronických komunikáciách

určí rozhodnutím významný podnik, a zároveň mu v tomto rozhodnutí uloží aspoň jednu povinnosť podľa § 19 až 25 zákona o elektronických komunikáciách. Ak ide o trhy podľa § 17 ods. 4 zákona o elektronických komunikáciách, uloží aspoň jednu povinnosť podľa § 19 až 21, 23 a 25 zákona o elektronických komunikáciách. Tieto povinnosti musia byť odôvodnené, musia vychádzať zo zisteného stavu a musia byť primerané účelu a princípom regulácie elektronických komunikácií, ktorými sú podpora efektívnej hospodárskej súťaže a rozvoj vnútorného trhu. Účastníkom konania je podnik navrhnutý za významný podnik v analýze relevantného trhu podľa § 17 zákona o elektronických komunikáciách. Podkladom pre rozhodnutie je analýza relevantného trhu podľa § 17 zákona o elektronických komunikáciách a vyjadrenia dotknutých osôb v konzultáciách podľa § 10 zákona o elektronických komunikáciách. Na účely tohto konania sa práva účastníka konania podľa § 33 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v platnom znení (ďalej len „Správny poriadok“) uplatňujú počas konzultácií podľa § 10 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách. Ak je na tomto relevantnom trhu už určený významný podnik, úrad vydá nové rozhodnutie o určení významného podniku, v ktorom mu existujúce povinnosti znovu uloží alebo ich zmení a ktorým zruší predchádzajúce rozhodnutie. Úrad rozhodnutie zverejní vo vestníku.

Pri navrhovaní povinností úrad berie do úvahy hlavný účel zákona o elektronických komunikáciách a základný cieľ regulačného rámca Európskej únie, a to:

1. zabezpečovanie ochrany hospodárskej súťaže,
2. prispievanie k rozvoju vnútorného trhu,
3. presadzovanie záujmov koncových užívateľov.

Podľa § 18 ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách, ak úrad na základe analýzy trhu zistí, že na príslušnom relevantnom trhu je efektívna hospodárska súťaž, nesmie uložiť alebo ponechať v platnosti povinnosti podľa § 19 až 25 zákona o elektronických komunikáciách. Existujúce povinnosti úrad zruší v rozhodnutí, ktorým sa zrušuje určenie podniku za významný podnik.

Podľa § 18 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách úrad môže vo výnimočných prípadoch uložiť významným podnikom na príslušnom relevantnom trhu iné povinnosti týkajúce sa prístupu alebo prepojenia, než sú povinnosti uvedené v § 19 až 23 zákona o elektronických komunikáciách. Úrad môže iné povinnosti uložiť iba s predchádzajúcim súhlasom Európskej komisie.

1.3. Zdroje informácií

Pri analýze veľkoobchodného trhu č. 2 úrad využil hlavne informácie a údaje získané od oslovených podnikov, z vlastného prieskumu, ako aj z verejne dostupných zdrojov.

Úrad zhromaždil a preskúmal všetky relevantné údaje a podklady súvisiace so stavom súťaže na predmetnom relevantnom trhu s cieľom zistiť, či na relevantnom trhu existuje efektívna súťaž.

Úrad vykonáva pravidelný polročný zber dát, z ktorého získaval kvantitatívne ukazovatele od podnikov poskytujúcich ukončenie hlasových volaní.

Úrad súčasne oslovil všetky štyri podniky poskytujúce verejnú mobilnú telefónnu službu, teda spoločnosť Orange Slovensko, a.s. (ďalej len „spoločnosť Orange“), spoločnosť Slovak Telekom, a.s. (ďalej len „spoločnosť Slovak Telekom“), spoločnosť O2 Slovakia, s.r.o. (ďalej len „spoločnosť O2 Slovakia“) a spoločnosť SWAN Mobile, a.s. (ďalej len „spoločnosť SWAN Mobile“) a požiadal ich o spresnenie kvantitatívnych ukazovateľov, poskytnutie doplňujúcich informácií a vyjadrenie k predmetnej analýze.

Na základe doručených podkladov a informácií od všetkých zainteresovaných podnikov úrad pristúpil k spracovaniu analýzy veľkoobchodného trhu č. 2.

2. Vymedzenie relevantného trhu

Vymedzenie veľkoobchodného relevantného trhu č. 2 úrad vykonal na základe Odporúčania Komisie z 9. októbra 2014. Relevantný trh je definovaný v súlade s princípom technologickej neutrality, ako je uvedené v Rámcovej Smernici, článku 8, odsek 1, ktorý stanovuje, že „Členské štáty zabezpečia, aby národné regulačné orgány pri vykonávaní regulačných úloh zohľadnili v najväčšej možnej miere požiadavku technologickej neutrality regulácie“. Analýza je založená na súčasnom stave rozvoja sietí a trhu elektronických komunikácií a zohľadňuje predpokladaný budúci vývoj v súlade s očakávanými trendmi (tzv. forward-looking approach).

Veľkoobchodný trh ako taký, a teda aj zastupiteľnosť produktov a služieb na veľkoobchodnom trhu sa odvíja od situácie na súvisiacom maloobchodnom trhu. Po vymedzení súvisiaceho maloobchodného trhu a určení zastupiteľných produktov a služieb na ňom úrad pristúpil k vymedzeniu príslušného veľkoobchodného trhu.

Prvým krokom analýzy predmetného trhu teda bolo definovanie relevantného trhu č. 2 v národných podmienkach Slovenskej republiky z vecného a územného hľadiska, v časovom rozmedzí od poslednej analýzy a so zohľadnením predpokladaného vývoja pomocou prístupu zameraného do budúcnosti.

2.1. Vecné vymedzenie relevantného trhu č. 2

Podľa rozhodnutia úradu o určení zoznamu relevantných trhov je relevantný trh č. 2 definovaný ako veľkoobchodné služby ukončenia hlasového volania v individuálnych mobilných sieťach (ďalej len „relevantný trh č. 2“).

Podľa § 3 ods. 4 zákona o elektronických komunikáciách je volanie definované ako spojenie zostavené prostredníctvom verejnej služby, ktoré umožňuje obojsmernú hlasovú komunikáciu.

Podľa § 5 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách je podnik na účely tohto zákona každá osoba, ktorá splnila oznamovaciu povinnosť.

Podľa článku 15 Rámcovej smernice „Národné regulačné orgány definujú relevantné trhy podľa národných okolností, najmä relevantné geografické trhy na svojom území podľa princípov práva hospodárskej súťaže“, pričom zohľadnia v čo najväčšej miere Odporúčania Komisie o relevantných trhoch ako aj Pokyny Komisie. Základným východiskom pri definovaní relevantného trhu elektronických komunikácií je teda posledné Odporúčanie Komisie, ako aj Pokyny Komisie.

Relevantné trhy sú vymedzené z hľadiska vecného, územného a časového, pričom podľa § 3 zákona o ochrane hospodárskej súťaže v znení neskorších predpisov je relevantný trh priestorový a časový súbeh ponuky a dopytu takých výrobkov, výkonov, prác a služieb (ďalej len „tovar“), ktoré sú na uspokojenie určitých potrieb z hľadiska užívateľa zhodné alebo zastupiteľné. Tovarový relevantný trh zahŕňa zhodné alebo zastupiteľné tovary schopné uspokojiť určitú potrebu užívateľov. Zastupiteľnosť tovarov sa posudzuje najmä z hľadiska ich charakteristík, ceny a účelu použitia.

Vecné vymedzenie relevantného trhu predstavuje vymedzenie z hľadiska jednotlivých produktov a služieb, ktoré tvoria daný relevantný trh. Vecným vymedzením sa teda rozumie určenie skupiny produktov a služieb, ktoré sú vzájomne zhodné, zameniteľné či zastupiteľné z hľadiska ich schopnosti uspokojiť určitú potrebu užívateľa a zároveň z hľadiska ich štruktúry dopytu a ponuky.

Ako už úrad uviedol vyššie, veľkoobchodný trh ako taký, a teda aj zastupiteľnosť produktov a služieb na veľkoobchodnom trhu, sa odvíja od situácie na súvisiacom maloobchodnom trhu. Súvisiacim maloobchodným trhom je trh poskytovania verejnej mobilnej telefónnej služby koncovým užívateľom, konkrétne poskytovanie prichádzajúcich hlasových volaní koncovým užívateľom v rámci poskytovania verejnej mobilnej telefónnej služby koncovým užívateľom.

Vecné vymedzenie relevantných trhov začína skúmaním zastupiteľnosti na maloobchodnom trhu, keďže práve od dopytu na maloobchodnom trhu sa odvíja dopyt na veľkoobchodnom trhu. Služba poskytovaná na veľkoobchodnom trhu je vstupom pre realizáciu služieb na maloobchodnom trhu. Po vymedzení maloobchodného trhu úrad pristúpil k vymedzeniu príslušného veľkoobchodného trhu.

Pre účely vymedzenia súvisiaceho maloobchodného trhu sa úrad zaoberal zastupiteľnosťou verejnej mobilnej telefónnej služby za účelom poskytovania prichádzajúcich hlasových volaní v rámci poskytovania verejnej mobilnej telefónnej služby pre koncových zákazníkov na základe substitúcie na strane dopytu a na strane ponuky. Tento maloobchodný súvisiaci trh zahŕňa služby všetkých prichádzajúcich hlasových volaní poskytovaných v rámci poskytovania verejnej mobilnej telefónnej služby - hlasové volania prichádzajúce na mobilné telefónne čísla z vlastnej siete, z iných národných i zahraničných sietí.

Veľkoobchodný trh ako taký sa odvíja od situácie na súvisiacom maloobchodnom trhu. **Služba ukončenia hlasového volania v individuálnej mobilnej sieti zahŕňa ukončenie všetkých hlasových volaní prichádzajúcich na mobilné telefónne čísla konkrétneho podniku bez ohľadu na to, kde a akým spôsobom bolo toto hlasové volanie zostavené.**

Služba ukončenia hlasového volania v individuálnej mobilnej sieti preto zahŕňa ukončenie hlasových volaní prichádzajúcich na mobilné telefónne čísla

- a) zostavených vo vlastnej sieti,
- b) zostavených v inej národnej sieti,
- c) zostavených v zahraničí.

Každý podnik ukončuje: 1. hlasové volania zostavené v jeho vlastnej sieti tzv. samozásobovanie (selfsupply) a 2. v rámci prepojenia poskytuje službu inému podniku. Ide o ukončovanie hlasového volania zostaveného v inej národnej sieti, resp. v zahraničnej sieti.

Z hľadiska funkcionality a zastupiteľnosti na strane dopytu aj ponuky je ukončenie hlasových volaní zostavených v zahraničí identické s ukončením hlasových volaní zostavených v národných sieťach. Z uvedeného dôvodu sú ukončené hlasové volania vo verejnej mobilnej sieti zostavené v zahraničí v krajinách EÚ/EHP (EHP je Európsky hospodársky priestor), ako aj mimo EÚ/EHP súčasťou relevantného trhu č. 2.

Úrad sa zaoberal aj zastupiteľnosťou ukončenia hlasového volania na čísla služby Domáca linka a Firemná linka, ktorú poskytuje spoločnosť Orange Slovensko svojim bytovým a nebytovým zákazníkom prostredníctvom mobilnej siete ako verejnú telefónnu službu na pevnom mieste pripojenia na geografických číslach určených pre služby v pevnom umiestnení. Táto služba je poskytovaná za rovnakých podmienok prostredníctvom mobilnej siete, ako aj prostredníctvom optickej siete, pričom možnosť poskytnúť službu na konkrétnom mieste pripojenia je pochopiteľne závislá od pokrytia územia sieťami.

Spoločnosť Orange Slovensko, ako poskytovateľ verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení prostredníctvom mobilnej siete, koncovému užívateľovi zrušila, resp. obmedzila mobilitu predmetnej služby. Z uvedeného dôvodu službu Domáca linka a Firemná linka poskytovanú prostredníctvom GSM / UMTS siete nie je možné považovať za verejnú mobilnú telefónnu službu, ale za verejnú telefónnu službu v pevnom umiestnení.

Charakteristiky služieb Domáca linka a Firemná linka:

- technologicky ide o fakturované služby s aktívnou SIM kartou,
- tieto služby sú poskytované na základe Všeobecných podmienok spoločnosti Orange Slovensko na poskytovanie verejných elektronických komunikačných služieb cez pevné pripojenie,
- služby Domáca linka a Firemná linka sú zmluvne viazané na konkrétne miesto pripojenia, ktoré musí užívateľ oznámiť spoločnosti Orange Slovensko pri uzavretí zmluvy o pripojení,

- pri službách je rešpektovaný Číslovací plán a užívateľom sú pridelované účastnícke čísla len z tej primárnej oblasti, v ktorej sa zaviazali služby využívať,
- pri službách je poskytovaná obojsmerná prenositeľnosť geografického čísla,
- je zabezpečená lokalizácia účastníka pri hlasových volaniach na číslo tiesňového volania 112,
- je znemožnený prístup k roamingu, a to aj v pohraničných oblastiach, v ktorých by inak roamingové služby s ohľadom na charakteristiky šírenia signálu vo verejných mobilných sieťach využívať mohli,
- účastník sa mimo definovanej oblasti (primárna oblasť) neprihlási do siete (s výnimkou tiesňového volania 112),
- za prepojenie sietí spoločnosť Orange Slovensko účtuje iným operátorom fixný prepojovací poplatok v rovnakej výške ako za prepojenie so svojou optickou sieťou.

Spoločnosť Orange Slovensko upravila obmedzenie mobility zmluvnými dokumentmi a implementovala aj systém kontroly dodržiavania zmluvnej podmienky využívať služby len na určenom mieste pripojenia. Spoločnosť Orange Slovensko je oprávnená pri zistení využívania služby mimo Odbernej jednotky poskytovanú verejnú telefónnu službu prerušiť alebo obmedziť a pri opakovanom porušení od uzavretej zmluvy o pripojení odstúpiť.

Na základe vyššie uvedených zistení úrad dospel k záveru, že ukončenie hlasových volaní telefónnej služby poskytovanej prostredníctvom Domácej linky a Firemnej linky pri dodržiavaní zmluvných a technických obmedzení nie je z hľadiska definície relevantného trhu č. 2 zastupiteľné s ukončením hlasových volaní v mobilnej sieti.

Úrad ďalej skúmal aj ukončovanie takých hlasových volaní, ktoré boli zostavené prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby – prostredníctvom nainštalovanej aplikácie (napr. aplikácia SkypeOut a pod.) a smerované na mobilné čísla národných operátorov. Úrad posudzoval, či je možné ukončenie hlasových volaní zostavených prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby (napr. aplikácia SkypeOut a pod.) považovať za zastupiteľné s ukončením vyššie uvedených štandardných hlasových volaní. Pri vyhodnotení zastupiteľnosti úrad posudzoval hlavne:

- funkcionálnosť pri ukončení štandardných hlasových volaní a hlasových volaní zostavených prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby (napr. aplikácia SkypeOut a pod.),
- zastupiteľnosť na strane ponuky na základe technických charakteristík, ceny a účelu použitia ukončených štandardných hlasových volaní a hlasových volaní zostavených prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby (napr. aplikácia SkypeOut a pod.),

- homogenitu súťažných podmienok pri ukončení štandardných hlasových volaní a hlasových volaní zostavených prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby (napr. aplikácia SkypeOut a pod.).

Podľa informácií úradu hlasové volania zostavené prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby prechádzajú z technického hľadiska tzv. konverziou hlasového signalizačného média protokolu v IP sieťach a v takto zmenenom formáte sú smerované do cieľovej siete a ukončované rovnako ako štandardné hlasové volania. Podniky pôsobiace v sledovanom období na relevantnom trhu č. 2 v Slovenskej republike uviedli, že nedokážu uviesť presné čísla ukončenej prevádzky pochádzajúcej z nemanážovateľných OTT služieb.

Ukončené hlasové volania zostavené prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby nie je možné oddeliť od celkového objemu ukončenej prevádzky, pretože prichádzajú do siete terminujúceho podniku ako štandardné hlasové volania. Ukončenie hlasových volaní zostavených prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby (napr. aplikácia SkypeOut a pod.) nepredstavuje teda žiadnu ďalšiu skupinu hlasových volaní, pretože pre podniky nie je podstatné, ako bolo volanie zostavené. Funkcionalita ukončovania štandardných hlasových volaní je rovnaká, ako funkcionalita ukončovania hlasových volaní zostavených prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby. Na základe uvedeného úrad dospel k záveru, že z hľadiska funkcionality považuje ukončovanie takých hlasových volaní, ktoré boli zostavené prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby, za zastupiteľné s ukončovaním štandardných hlasových volaní.

Pri zastupiteľnosti na strane ponuky úrad zisťoval, či pri ukončovaní štandardných hlasových volaní majú národní operátori rozdielne technické podmienky v porovnaní s ukončovaním hlasových volaní zostavených prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby. Úrad zistil, že aj hlasové volania zostavené prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby prichádzajú do siete slovenských podnikov prostredníctvom štandardných prepojení, a teda pre ich ukončenie sú využívané tie isté technické zariadenia ako pre ukončovanie hlasových volaní zostavených vo verejných mobilných sieťach.

Podniky poskytujúce verejné telefónne služby vo verejných mobilných sieťach nedokážu rozlíšiť, že volanie bolo zostavené ako nemanážovaná VoIP služba, a takéto volanie ukončujú rovnako ako akékoľvek iné prichádzajúce štandardné volanie. Hlasové volania zostavené prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby prichádzajú do jednotlivých sietí už „konvertované“ a sú totožné so štandardnými hlasovými volaniami vzniknutými v akejkoľvek sieti.

Na základe uvedeného úrad dospel k záveru, že ukončenie hlasových volaní zostavených prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby je plne zastupiteľné s ukončením štandardných hlasových volaní, pretože z pohľadu ukončenia hlasového volania vo verejnej mobilnej sieti nie je dôležitý spôsob zostavenia

hlasového volania. Ak volanie spĺňa technické a technologické predpoklady na ukončenie hlasového volania v mobilnej sieti, podniky nemajú žiadnu technickú prekážku na ukončenie takéhoto volania.

Z vykonanej analýzy zastupiteľnosti ukončenia štandardných hlasových volaní a ukončenia hlasových volaní zostavených prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby vyplynulo, že súťažné podmienky sú úplne rovnaké.

Úrad preto dospel k záveru, že ukončenie hlasových volaní zostavených prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby prichádzajúcich na mobilné telefónne číslo z vecného hľadiska spĺňa všetky charakteristiky ukončenia štandardného volania v individuálnej mobilnej sieti, a preto tieto ukončené volania do relevantného trhu č. 2 aj zahrnul. Ukončenie hlasových volaní zostavených prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby má rovnakú funkcionality ako ukončenie štandardných prichádzajúcich hlasových volaní vo verejnej mobilnej sieti, z pohľadu ponuky je úplne zastupiteľné s ukončením štandardných hlasových volaní vo verejnej mobilnej sieti a existujúce súťažné podmienky sú úplne homogénne so súťažnými podmienkami ukončenia štandardných hlasových volaní vo verejnej mobilnej sieti.

Služba ukončenia volania vo verejnej mobilnej sieti teda **zahŕňa aj ukončenie takých hlasových volaní prichádzajúcich na mobilné telefónne čísla, ktoré boli zostavené prostredníctvom nainštalovanej aplikácie** (napr. aplikácia SkypeOut a pod.) a následne ukončené na mobilných číslach, ale **nezahŕňa také volania, ktoré boli ukončené prostredníctvom nainštalovanej aplikácie** (volania z aplikácie Skype na aplikáciu Skype a pod.).

Národný roaming

Služba ukončenia volania vo verejnej mobilnej sieti zahŕňa aj ukončené volania v rámci národného roamingu. V oblastiach, ktoré nemajú spoločnosti O2 Slovakia a SWAN Mobile pokryté svojou sieťou, využívajú národný roaming od spoločnosti Slovak Telekom. Úrad považuje všetky prichádzajúce volania na mobilné telefónne čísla spoločnosti O2 Slovakia za jednu kategóriu hlasových volaní ukončených vo verejnej mobilnej sieti spoločnosti O2 Slovakia bez ohľadu na to, či z technického hľadiska boli ukončené fyzicky vo verejnej mobilnej telefónnej sieti spoločnosti Slovak Telekom v rámci národného roamingu, alebo boli ukončené fyzicky vo verejnej mobilnej sieti spoločnosti O2 Slovakia.

Rovnako úrad považuje všetky prichádzajúce volania na mobilné telefónne čísla spoločnosti SWAN Mobile za jednu kategóriu hlasových volaní ukončených vo verejnej mobilnej sieti spoločnosti SWAN Mobile bez ohľadu na to, či z technického hľadiska boli ukončené fyzicky vo verejnej mobilnej telefónnej sieti spoločnosti

Slovak Telekom v rámci národného roamingu, alebo boli ukončené fyzicky vo verejnej mobilnej sieti spoločnosti SWAN Mobile.

SMS a MMS správy

Poskytovanie služieb ako je posielanie textových SMS správ alebo dátových MMS správ, nie je z pohľadu úradu zastupiteľné s poskytovaním služieb hlasových volaní. Tieto služby majú odlišné technické charakteristiky, ceny a tiež účel použitia, preto nie sú zastupiteľné so službou ukončenia hlasového volania vo verejnej mobilnej sieti.

Zastupiteľnosť ukončenia volania v individuálnych mobilných sieťach

Pre účely vecného vymedzenia veľkoobchodného relevantného trhu č. 2 sa úrad ďalej zaoberal vzájomnou zastupiteľnosťou služieb ukončenia volania v individuálnych mobilných sieťach.

Úrad skúmal dané vymedzenia trhu z hľadiska možných substitútov na strane dopytu a ponuky a skonštatoval, že nenašiel substitút k ukončeniu hlasového volania (termináciu) v individuálnych mobilných sieťach, ako to vyplýva aj z podstaty trhu ukončenia volania.

Pri poskytovaní predmetnej služby vždy príslušné ukončované volanie prichádza na určené konkrétne mobilné telefónne číslo a nie je ho možné z pohľadu zastupiteľnosti ukončiť ako volanie prichádzajúce na iné mobilné telefónne číslo.

Ukončenie volania v jednej individuálnej sieti nie je zastupiteľné s ukončením volania v inej sieti. Ide o rozdielne služby, pretože tieto služby spolu nesúťažajú na jednom reálnom trhu. Vzhľadom na fakt, že plnenia spočívajúce v ukončovaní hlasových volaní v individuálnych mobilných sieťach nie sú vzájomne zastupiteľné, je potrebné na území Slovenskej republiky v súčasnosti vidieť 4 samostatné trhy. Úrad preto z vecného hľadiska vymedzil 4 samostatné trhy – trh ukončenia volania v sieti spoločnosti Orange Slovensko, trh ukončenia volania v sieti spoločnosti Slovak Telekom, trh ukončenia volania v sieti spoločnosti O2 Slovakia, ako aj trh ukončenia volania v sieti spoločnosti SWAN Mobile.

Na každom z týchto reálnych trhov má konkrétny podnik 100 % trhovú podiel. Rozdielna je však veľkosť jednotlivých reálnych relevantných trhov, ktorá je v potenciálnej rovine daná počtom koncových užívateľov podniku (aktívnych SIM kariet) a vo faktickej rovine počtom ukončených minút. Opäť je potrebné vychádzať z definície trhu. V tejto rovine môžeme hovoriť o potenciálnej veľkosti trhu, nakoľko počet aktívnych SIM kariet vytvára potenciálne väčší priestor pre ukončovanie

volania v danej sieti. Veľkosť relevantného trhu vo faktickej rovine možno vyjadriť súhrnom plnení spočívajúcich v ukončovaní hlasových volaní podľa definície relevantného trhu č. 2.

Úrad po preskúmaní daného vymedzenia trhu z hľadiska fyzikálnych a technických charakteristík, ako aj z hľadiska ceny a účelu použitia na strane dopytu a aj na strane ponuky konštatuje, že neexistuje žiadna zastupiteľná služba k ukončeniu hlasového volania v individuálnych mobilných sieťach, pretože pri poskytovaní tejto služby vždy príslušné volanie prichádza na určené konkrétne mobilné telefónne číslo a nie je ho možné z pohľadu zastupiteľnosti ukončiť ako volanie prichádzajúce na iné mobilné telefónne číslo.

2.2. Územné vymedzenie relevantného trhu č. 2

Podľa Článku 55 Pokynov Komisie po vecnom vymedzení relevantného trhu nasleduje geografické, alebo územné vymedzenie trhu, keďže až na základe územného vymedzenia relevantného trhu produktov a služieb môžu národné regulačné orgány uskutočniť jeho analýzu. Územným vymedzením relevantného trhu sa rozumie geografické vymedzenie územia, na ktorom pôsobia jednotlivé subjekty trhu na strane dopytu a ponuky. Územne je trh vymedzený tým, že podmienky súťaže sú na celom území dostatočne podobné a zároveň sú odlišiteľné od podmienok na susediacich územiach.² Článok 56 Pokynov Komisie ďalej stanovuje, že podmienky na danom geografickom relevantnom trhu nemusia byť dokonale homogénne, postačuje ak sú posúdené ako dostatočne homogénne. Článok 56 ďalej uvádza, že „len tie oblasti, kde sú podmienky súťaže heterogénne, nemajú byť považované za súčasť rovnakého trhu“.

Podľa § 3 ods. 4 zákona o ochrane hospodárskej súťaže je priestorový relevantný trh vymedzený územím, na ktorom sú súťažné podmienky také homogénne, že toto územie môže byť odčlenené od ostatných území s odlišnými súťažnými podmienkami.

Súťažné podmienky pri poskytovaní ukončenia volania vo verejnej mobilnej sieti sú podľa názoru úradu na celom území Slovenskej republiky dostatočne homogénne. Úrad pri územnom vymedzení trhu vychádzal z vecného vymedzenia relevantného trhu.

Úrad preto dospel k záveru, že územným vymedzením relevantného trhu č. 2 je územie celej Slovenskej republiky.

² V tomto bode Pokyny Komisie odkazujú na Prípady United Brands v Commission [1978] ECR207, paragraf 44, Prípady 322/81, Michelin v Commission [1983] ECR3461, paragraf 26 a ďalšie.

2.3 Časové vymedzenie trhu

Základom pre určenie časového rámca je vymedzenie určené zákonom o elektronických komunikáciách. Úrad vymedzil trh z časového hľadiska v súlade s § 10 ods. 4 zákona o elektronických komunikáciách na obdobie do troch rokov odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia úradu o určení významného podniku podľa § 18 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách. Úrad v analýze zohľadňuje súčasný stav na predmetnom relevantnom trhu, ako aj predpokladaný budúci vývoj v súlade s očakávanými trendmi.

3. Analýza

Podľa § 17 ods. 1 až 3 zákona o elektronických komunikáciách bolo cieľom analýzy zistiť, či na veľkoobchodnom relevantnom trhu č. 2 je efektívna súťaž, či nápravné opatrenia podľa osobitných predpisov sú dostatočné na jej zabezpečenie a či pôsobí na veľkoobchodnom trhu č. 2 taký podnik, ktorý sám alebo spoločne s inými podnikmi má na predmetnom trhu také postavenie, že nie je vystavený efektívnej súťaži a ekonomický vplyv mu v podstatnom rozsahu dovoľuje správať sa nezávisle od konkurentov a užívateľov.

Predmetom opakovanej analýzy bolo:

- identifikovať podniky pôsobiace na predmetnom trhu,
- posúdiť, či na relevantnom trhu č. 2 existuje významný podnik, ktorý podľa § 17 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách sám alebo spoločne s inými podnikmi má na tomto trhu také postavenie, že nie je vystavený efektívnej súťaži a ekonomický vplyv mu v podstatnom rozsahu dovoľuje správať sa nezávisle od konkurentov a užívateľov,
- na základe záverov analýzy v prípade zistenia, že a) na trhu nie je efektívna súťaž, určiť podniky s významným vplyvom a navrhnúť uloženie povinností, ktoré môžu byť ponechané, zmenené alebo doplnené v porovnaní so súčasnými právoplatnými SMP rozhodnutiami alebo b) na trhu existuje efektívna súťaž, navrhnúť zrušenie súčasných právoplatných rozhodnutí o určení jednotlivých spoločností za významný podnik a uložení povinností na predmetnom relevantnom trhu.

Identifikácia podnikov

Ako už úrad uviedol v časti Vymedzenie relevantného trhu, na predmetnom relevantnom trhu pôsobia 4 mobilní operátori, ktorí poskytujú ukončenie volania v individuálnych mobilných sieťach - spoločnosť Orange Slovensko, spoločnosť Slovak Telekom, spoločnosť O2 Slovakia a spoločnosť SWAN Mobile.

Siete a frekvencie

Všetci štyria mobilní operátori pôsobiaci na Slovensku využívajú na svoju prevádzku systémy 2., 3. alebo 4. generácie technológií mobilnej komunikácie. Systémy sú umiestnené na pridelených mobilných frekvenciách operátorov.

Tabuľka č. 1 zobrazuje prehľad použitých systémov verejnej mobilnej komunikácie na konkrétnych pridelených mobilných frekvenciách. Systémy

2. generácie zahŕňajú GSM technológiu, systémy 3. generácie zahŕňajú UMTS technológiu a systémy 4. generácie zahŕňajú technológiou LTE (prípadne LTE-A).

Tabuľka č. 1: Systémy generácií mobilných technológií na pridelených frekvenciách

	800 MHz	900 MHz	1800 MHz z roku 2000 resp. 2006	1800 MHz z roku 2013	2100 MHz	2600 MHz
Slovak Telekom	4G	2G	2G+4G	nemá	3G	4G
Orange Slovensko	4G	2G+3G	2G	2G	3G	4G
O2 Slovakia	4G	2G	4G	4G	3G	nemá
SWAN mobile	nemá	nemá	nemá	2G+4G	nemá	nemá

Pokrytie územia a obyvateľstva sieťami

Tabuľka č. 2: Porovnanie pokrytia územia a obyvateľstva sieťami GSM, UMTS a LTE jednotlivých operátorov k 31.12.2013, k 31.12.2014, k 31.12.2015 a k 30.06.2016 [Obchodné tajomstvo]

k 31.12.2013	GSM	GSM	UMTS	UMTS	LTE	LTE
	obyvateľstvo	územie	obyvateľstvo	územie	obyvateľstvo	územie
Orange Slovensko	■ %	■ %	■ %	■ %	■ %	■ %
Slovak Telekom	■ %	■ %	■ %	■ %	■ %	■ %
O2 Slovakia	■ %	■ %	■ %	■ %	■ %	■ %
SWAN Mobile	■ %	■ %	■ %	■ %	■ %	■ %
k 31.12.2014	GSM	GSM	UMTS	UMTS	LTE	LTE
	obyvateľstvo	územie	obyvateľstvo	územie	obyvateľstvo	územie
Orange Slovensko	■ %	■ %	■ %	■ %	■ %	■ %
Slovak Telekom	■ %	■ %	■ %	■ %	■ %	■ %
O2 Slovakia	■ %	■ %	■ %	■ %	■ %	■ %
SWAN Mobile	■ %	■ %	■ %	■ %	■ %	■ %

k 31.12.2015	GSM	GSM	UMTS	UMTS	LTE	LTE
	obyvateľstvo	územie	obyvateľstvo	územie	obyvateľstvo	územie
Orange Slovensko	■ %	■ %	■ %	■ %	■ %	■ %
Slovak Telekom	■ %	■ %	■ %	■ %	■ %	■ %
O2 Slovakia	■ %	■ %	■ %	■ %	■ %	■ %
SWAN Mobile	■ %	■ %	■ %	■ %	■ %	■ %
k 30.06.2016	GSM	GSM	UMTS	UMTS	LTE	LTE
	obyvateľstvo	územie	obyvateľstvo	územie	obyvateľstvo	územie
Orange Slovensko	■ %	■ %	■ %	■ %	■ %	■ %
Slovak Telekom	■ %	■ %	■ %	■ %	■ %	■ %
O2 Slovakia	■ %	■ %	■ %	■ %	■ %	■ %
SWAN Mobile	■ %	■ %	■ %	■ %	■ %	■ %

Štruktúra ukončených hlasových volaní

Graf č. 1 znázorňuje štruktúru ukončených minút na Slovensku. Rozdelenie minút ukončených vo verejných mobilných sieťach úrad rozčlenil na:

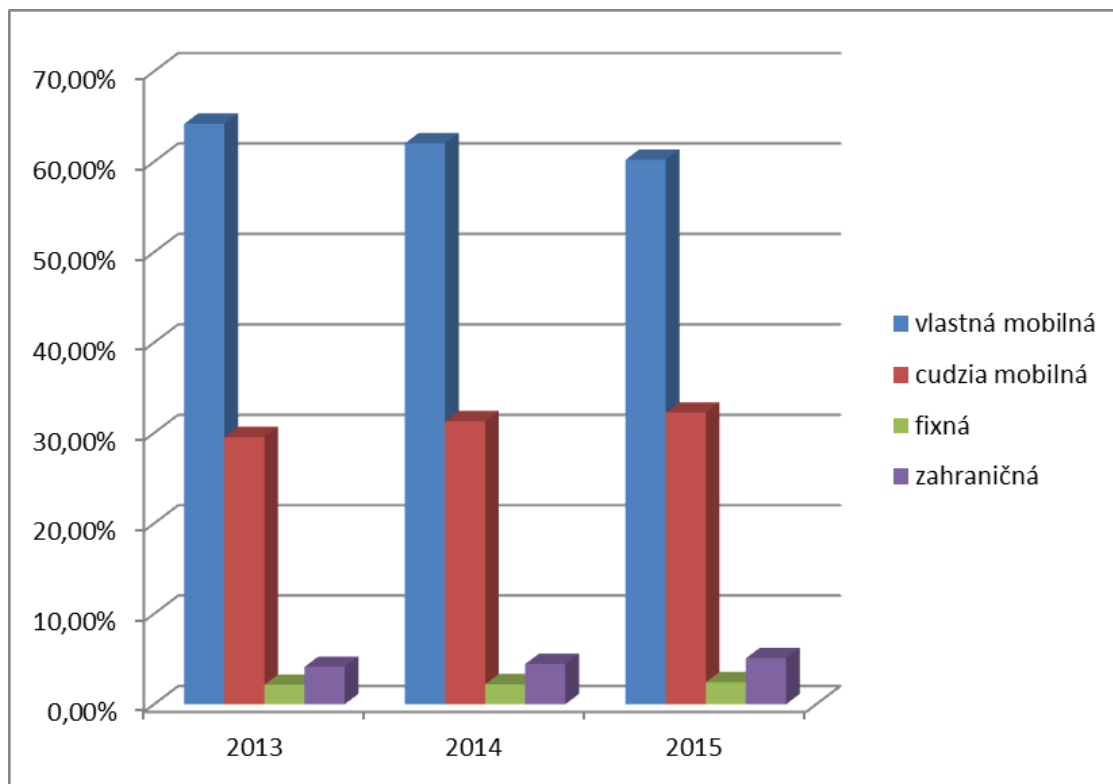
1. objem ukončených minút z hlasových volaní, ktoré boli vytvorené vo vlastných sieťach národných mobilných operátorov,
2. objem ukončených minút z hlasových volaní, ktoré boli vytvorené v iných mobilných národných sieťach,
3. objem ukončených minút z hlasových volaní, ktoré boli vytvorené v národných sieťach v pevnom umiestnení,
4. objem ukončených minút z hlasových volaní, ktoré boli zostavené v sieti zahraničného operátora.

Ako vidieť z grafu č. 1, na celkovom objeme všetkých minút hlasových volaní ukončených vo verejných mobilných sieťach bolo ku koncu roka 2013 takmer 65 % hlasových volaní, ktoré boli vytvorené a zároveň aj ukončené vo verejnej mobilnej sieti toho istého operátora. Vývoj objemu volaní z vlastnej mobilnej siete na celkovom objeme všetkých ukončených volaní má každoročne mierne klesajúci charakter. V roku 2015 bolo takto ukončených hlasových volaní iba 60 % z celkového objemu ukončených volaní.

Ďalším významným ukazovateľom (znázorneným v druhom stĺpci grafu č. 1) je podiel ukončených minút z hlasových volaní, ktoré boli zostavené v iných národných mobilných sieťach. V roku 2015 bolo takto ukončených 32 % minút z celkového objemu minút hlasových volaní ukončených vo všetkých národných mobilných

sieťach, pričom v roku 2013 to bolo iba 29,5 %. V priebehu posledných 3 rokov tento ukazovateľ stúpol o takmer 2,5 percent, ale aj napriek tomu je nepomerne menší k objemu ukončených hlasových volaní prichádzajúcich z vlastnej mobilnej siete. (ukazovateľ v prvom stĺpci grafu č. 1).

Graf č. 1: Vývoj podielov všetkých ukončených minút hlasových volaní vo verejných mobilných sieťach v závislosti od spôsobu zostavenia volania

V roku 2015 bolo z celkového objemu ukončených hlasových volaní vo verejných mobilných sieťach iba 2,44 % takých, ktoré boli zostavené v pevných sieťach. Tento údaj zahŕňa nielen ukončené minúty z iných fixných sietí, ale aj ukončené minúty hlasových volaní z vlastných fixných sietí u tých podnikov, ktoré poskytujú aj verejnú mobilnú telefónnu službu, aj verejnú telefónnu službu v pevnom umiestnení.

Posledným ukazovateľom v grafe č. 1 je objem ukončených minút hlasových volaní zostavených v zahraničí. Objem ukončených minút hlasových volaní zostavených v zahraničí na celkovom objeme minút hlasových volaní ukončených vo verejnej mobilnej sieti počas celého sledovaného obdobia mierne stúpal. V roku 2015 zo všetkých ukončených hlasových volaní vo verejnej mobilnej sieti predstavovalo práve 5 % takých, ktoré pochádzali z medzinárodnej prevádzky. Toto percento

každoročne mierne stúpalo, pričom v roku 2013 bolo zo všetkých ukončených hlasových volaní iba 4 % takých, ktoré pochádzali zo zahraničia.

Podiel objemu ukončených volaní zostavených v zahraničí v krajinách mimo EÚ/EHP na celkovom objeme minút hlasových volaní ukončených vo verejnej mobilnej sieti bol v roku 2015 na úrovni 0,43 %. Tento ukazovateľ za posledný rok mierne stúpol, keďže v predchádzajúcich dvoch rokoch bol na úrovni 0,29 %.

Objem ukončených hlasových volaní, ktoré boli zostavené vo verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení národných operátorov, bol menší ako objem ukončených hlasových volaní prichádzajúcich zo zahraničia počas celého sledovaného obdobia, čo predstavuje rovnaký trend ako v predchádzajúcej analýze.

Vyhodnotenie trhových podielov v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach

Relevantný trh č. 2 je definovaný ako služba ukončenia volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach. Každý podnik - poskytovateľ takýchto služieb na relevantnom trhu ukončenia volania v jednotlivých verejných mobilných sieťach má 100 % trhovú podiel vo svojej vlastnej (jednotlivej) verejnej mobilnej sieti. Ukončenie volania je jedným zo vstupov na poskytovanie služieb maloobchodných národných hlasových volaní na území Slovenskej republiky.

Každý trh ukončenia hlasových volaní v jednotlivej verejnej mobilnej sieti je monopolným trhom bez tendencie smerovania k efektívnej súťaži.

Na zadanom relevantnom trhu č. 2 má každý podnik pôsobiaci na tomto trhu 100 % trhovú podiel. Všetky tri spoločnosti, ktoré boli na základe predchádzajúceho kola analýzy určené za významný podnik na tomto trhu, aj naďalej poskytovali veľkoobchodné služby ukončenia volania vo svojej verejnej mobilnej telefónnej sieti. Ďalším poskytovateľom služieb na tomto trhu, ktorý pribudol v analyzovanom období, je spoločnosť SWAN Mobile.

Vzhľadom na fakt, že plnenia spočívajúce v ukončení hlasových volaní v jednotlivých sieťach nie sú vzájomne zastupiteľné, úrad v reálnej projekcii relevantného trhu č. 2 identifikoval 4 samostatné trhy. Podľa definície relevantného trhu č. 2 sú v súčasnosti na území Slovenskej republiky 4 reálne existujúce trhy.

Na základe uvedeného preto úrad konštatuje, že v analyzovanom období poskytovali služby ukončenia hlasového volania vo verejnej mobilnej sieti spoločnosti: Orange Slovensko, Slovak Telekom, O2 Slovakia a SWAN Mobile.

Každý poskytovateľ služieb na relevantnom trhu ukončenia hlasových volaní v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach má 100% trhový podiel vo svojej sieti.

Spoločnosť Orange Slovensko má 100 % trhový podiel na celkovom objeme ukončených volaní prichádzajúcich na mobilné telefónne číslo koncového zákazníka spoločnosti Orange Slovensko.

Spoločnosť Slovak Telekom má 100 % trhový podiel na celkovom objeme ukončených volaní prichádzajúcich na mobilné telefónne číslo koncového zákazníka spoločnosti Slovak Telekom.

Spoločnosť O2 Slovakia má 100 % trhový podiel na celkovom objeme ukončených volaní prichádzajúcich na mobilné telefónne číslo koncového zákazníka spoločnosti O2 Slovakia

Spoločnosť SWAN Mobile má 100 % trhový podiel na celkovom objeme ukončených volaní prichádzajúcich na mobilné telefónne číslo koncového zákazníka spoločnosti SWAN Mobile

Porovnanie kvantitatívnych ukazovateľov všetkých 4 podnikov pôsobiacich na relevantnom trhu č. 2

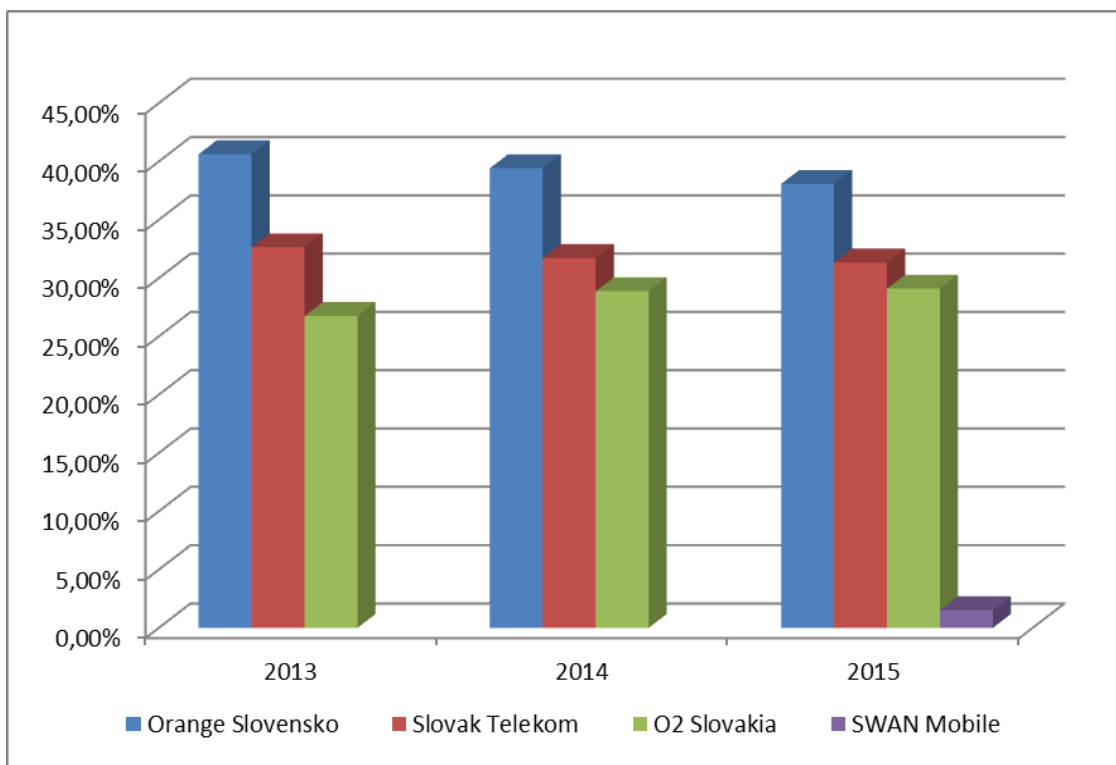
Za účelom vyhodnotenia trhových podielov vo všetkých štyroch mobilných sieťach úrad pristúpil k vyhodnoteniu trhových podielov vypočítaných na základe nasledovných ukazovateľov:

- celkový počet aktívnych SIM kariet používaných na poskytovanie verejnej mobilnej telefónnej služby jednotlivých operátorov,
- celkový objem ukončených hlasových volaní (bez ohľadu na to, či tieto volania boli zostavené na Slovensku alebo v zahraničí) vrátane vlastných dodávok,
- celkový objem ukončených minút v rámci prepojenia sietí medzi podnikmi.

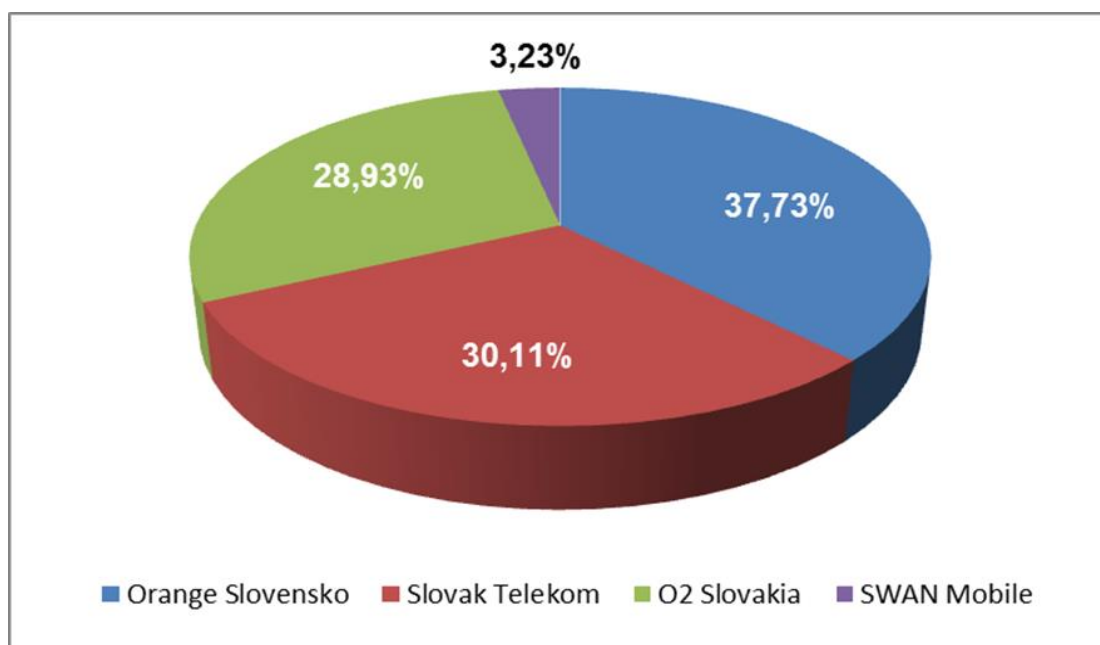
Aktívni zákazníci

Vývoj trhových podielov podľa počtu aktívnych hlasových SIM kariet v období od 31.12.2013 do 31.12.2015 je znázornený v grafe č. 2.

Graf č. 2a: Vývoj trhových podielov jednotlivých mobilných operátorov podľa počtu aktívnych hlasových SIM kariet od roka 2013 - 2015

Graf č. 2b: Vývoj aktuálnych trhových podielov jednotlivých mobilných operátorov podľa počtu aktívnych hlasových SIM kariet k 30.06.2016

Kategória aktívnych zákazníkov v sebe zahŕňa celkový počet aktívnych SIM kariet používaných na poskytovanie verejnej mobilnej telefónnej služby, vrátane postpaidu (t.j. počet SIM kariet, na ktoré je uzatvorená platná zmluva o poskytovaní služieb) a pre-paidu (t.j. počet predplatených SIM kariet, ktoré boli minimálne raz za posledné 3 mesiace použité pre uskutočnenie volania, SMS, ai). Počet aktívnych SIM kariet jednotlivých operátorov je vykazovaný aj vrátane SIM kariet tzv. resellerov, ktorí v analyzovanom období predávali služby pod svojou značkou, avšak poskytovateľom služieb bol jeden z mobilných operátorov.

Ako vidieť z grafického zobrazenia, najväčší trhovú podiel podľa počtu aktívnych hlasových SIM kariet v sledovanom období dosahovala spoločnosť Orange Slovensko. Jej podiel podľa počtu aktívnych hlasových SIM kariet od konca roka 2013 do konca roka 2015 postupne mierne klesal zo 40,6 % k 31.12.2013 na 38,1 % k 31.12.2015. K 30.06.2016 trhovú podiel vyjadrený počtom aktívnych SIM kariet spoločnosti Orange Slovensko opäť mierne klesol na úroveň 37,73 %.

Mierne poklesol aj trhovú podiel počtu aktívnych hlasových SIM kariet spoločnosti Slovak Telekom a to z 32,6 % k 31.12.2013 na 31,3 % k 31.12.2015. K 30.06.2016 trhovú podiel vyjadrený počtom aktívnych SIM kariet spoločnosti Slovak Telekom takisto mierne klesol na úroveň 30,11 %.

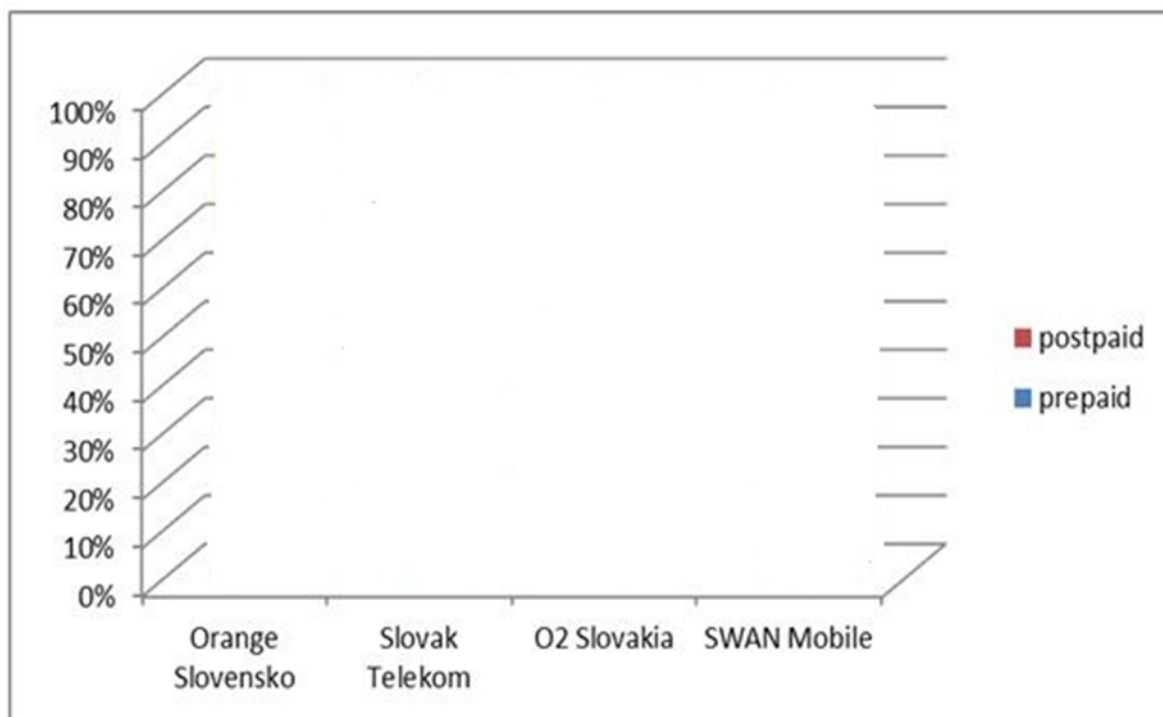
Obom väčším podnikom teda trhovú podiely podľa tohto ukazovateľa za posledných 2 a pol roka mierne klesali.

Opačný trend bol zaznamenaný u spoločnosti O2 Slovakia, ktorej sa na predmetnom trhu trhovú podiel vyjadrený počtom aktívnych hlasových SIM kariet v sledovanom období mierne zvýšil. K 31.12.2013 dosahovala spoločnosť O2 Slovakia trhovú podiel vo výške 26,7 %, k 31.12.2014 trhovú podiel vo výške 28,9 % a k 31.12.2015 jej trhovú podiel vzrástol na 29,1 % z celkového počtu aktívnych SIM kariet. Avšak nárastom počtu zákazníkov najmladšieho podniku na trhu, aj spoločnosti O2 Slovakia za posledný pol rok trhovú podiel podľa aktívnych SIM kariet mierne klesol na úroveň 28,93 % k 30.06.2016.

Najmladšia spoločnosť na predmetnom trhu, spoločnosť SWAN Mobile, dosiahla za rok 2015 k 31.12.2015 trhovú podiel 1,5 % na celkovom počte aktívnych hlasových SIM kariet, pričom tento jej podiel k 30.06.2016 mierne stúpol na úroveň 3,23%.

Nasledujúci graf č. 3 znázorňuje štruktúru aktívnych zákazníkov jednotlivých mobilných operátorov ku koncu roka 2015 rozdelených na prepaidových (predplatené SIM karty) a postpaidových zákazníkov (paušály).

Graf č. 3: Počet aktívnych hlasových SIM kariet jednotlivých podnikov podľa rozlíšenia na prepaidových a postpaidových zákazníkov k 31.12.2015 [Obchodné tajomstvo]

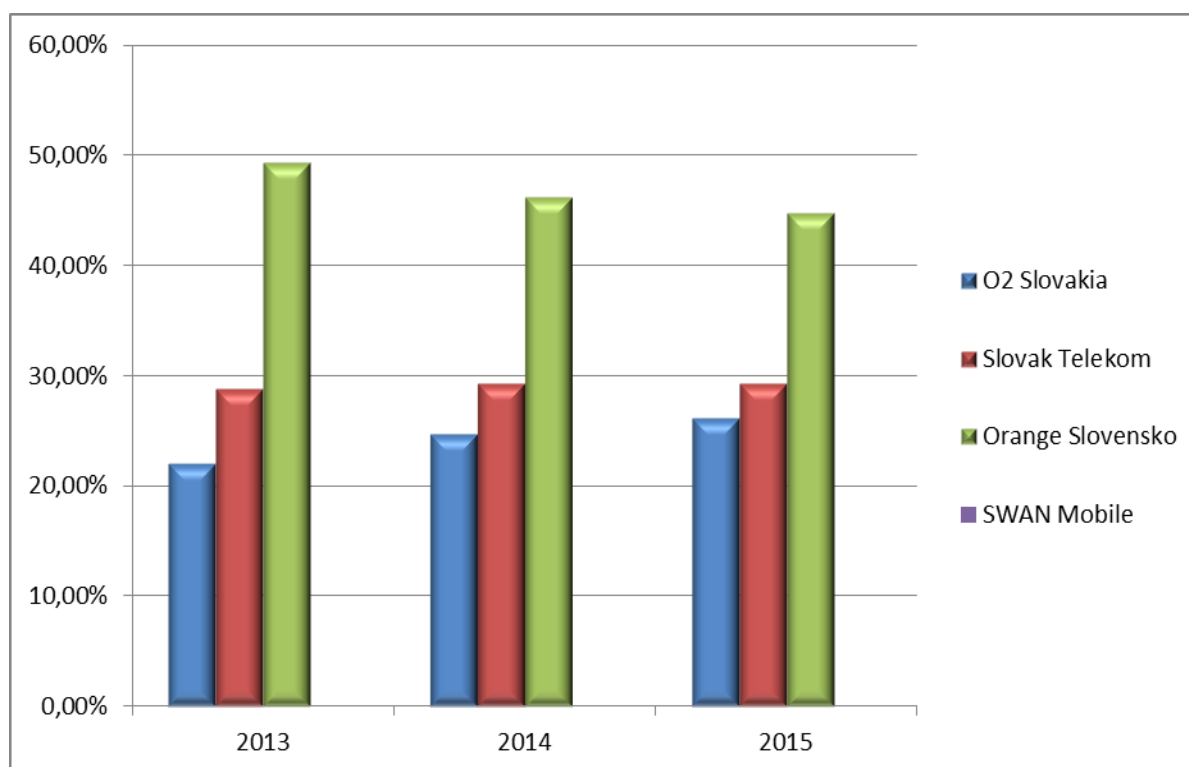
Ako vidieť z grafu č. 3, dvaja väčší mobilní operátori, spoločnosť Slovak Telekom a spoločnosť Orange Slovensko, dosiahli k 31.12.2015 trhovú podiel [OT] % [OT] SIM kariet prepaidových zákazníkov na celkovom počte aktívnych SIM kariet svojich zákazníkov. Počet aktívnych SIM kariet prepaidových zákazníkov spoločnosti O2 Slovakia k 31.12.2015 tvoril [OT] % [OT] z celkového počtu aktívnych SIM kariet spoločnosti O2 Slovakia. Na druhej strane nová spoločnosť na trhu verejnej mobilnej telefónnej služby poskytuje svojim koncovým zákazníkom [OT], [OT].

Graf č. 4 znázorňuje vývoj trhových podielov podľa objemu všetkých ukončených hlasových volaní v jednotlivých verejných mobilných sieťach od roku 2013 až do konca roka 2015. Objem všetkých ukončených hlasových volaní v súlade s definíciou trhu zahŕňa všetky ukončené volania vo verejnej mobilnej sieti, teda zahŕňa ukončené volania zostavené:

- 1) vo vlastnej verejnej mobilnej telefónnej sieti,
- 2) vo vlastných fixných sieťach,
- 3) v iných verejných mobilných telefónnych sieťach,
- 4) v iných národných fixných sieťach,
- 5) v zahraničnej mobilnej alebo pevnej sieti.

V analyzovanom období podľa vývoja trhových podielov z objemu všetkých ukončených minút hlasových volaní dominovala spoločnosť Orange Slovensko. K 31.12.2013 dosahoval jej trhoví podiel všetkých ukončených minút v jej sieti na celkovom objeme všetkých terminovaných minút na predmetnom trhu výšku 49,3 %, pričom k 31.12.2015 jej trhoví podiel klesol na 44,8 %. Vývoj trhových podielov spoločnosti Slovak Telekom bol stabilný, pričom sa pohyboval od 28,7 % k 31.12.2013 až po 29,2 % k 31.12.2016. Spoločnosť O2 Slovakia k 31.12.2013 dosahovala trhoví podiel objemu všetkých ukončených hlasových volaní v jej vlastnej verejnej mobilnej sieti z celkového objemu všetkých ukončených minút na predmetnom trhu vo výške 21,9 %, pričom jej trhoví podiel k 31.12.2015 stúpol na 26,0 %. Na druhej strane nová spoločnosť, ktorá vstúpila na predmetný trh, spoločnosť SWAN Mobile, dosiahla podľa objemu všetkých ukončených minút na predmetnom trhu v roku 2015 trhoví podiel 0,4 %.

Graf č. 4: Vývoj trhových podielov jednotlivých mobilných operátorov podľa celkového objemu ukončených minút hlasových volaní vrátane hlasových volaní zostavených vo vlastnej verejnej mobilnej či fixnej sieti (self-supply)

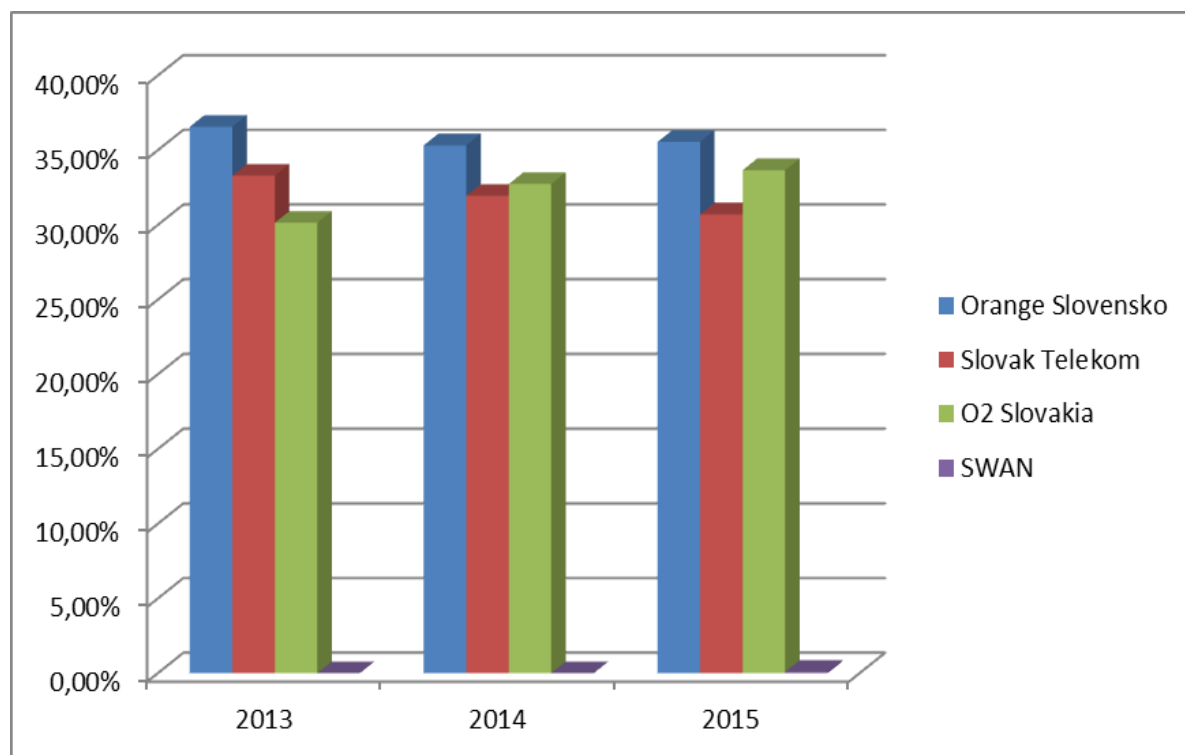

Ďalší graf č. 5 znázorňuje vývoj trhových podielov verejných mobilných operátorov podľa objemu veľkoobchodne ukončených minút hlasových volaní v rámci prepojenia od konca roka 2013 do konca roka 2015. Objem všetkých veľkoobchodne ukončených minút hlasových volaní nezahŕňa ukončené volania, ktoré boli zostavené vo vlastnej verejnej mobilnej telefónnej sieti každého operátora

(selfsupply), ale zahŕňa objem všetkých ukončených hlasových volaní zostavených vo verejnej mobilnej sieti ostatných operátorov (teda veľkoobchodne).

Počas celého analyzovaného obdobia sa podiely minút hlasových volaní ukončených v rámci prepojenia so sieťou iného podniku na celkovom objeme ukončených volaní vo verejnej mobilnej sieti pohybovali u 3 etablovaných hráčov na trhu v rozpätí medzi 30 – 36 %. Nový podnik na trhu, spoločnosť SWAN Mobile, dosiahla v roku 2015 trhovú podiel podľa minút hlasových volaní ukončených v rámci prepojenia so sieťou iného podniku na celkovom objeme ukončených volaní vo verejnej mobilnej sieti vo výške menej ako 1 %.

Graf č. 5: Vývoj trhových podielov podľa objemu veľkoobchodne ukončených minút v rámci prepojenia

Prekážky vstupu na relevantný trh

Prekážky vstupu na relevantný trh č. 2 sú v zásade rovnaké ako prekážky vstupu na súvisiaci maloobchodný trh verejnej mobilnej telefónnej služby. Každý podnik, ktorý má záujem poskytovať verejnú mobilnú telefónnu službu potrebuje buď vlastniť vlastnú funkčnú verejnú mobilnú elektronickú komunikačnú sieť alebo odoberať veľkoobchodný prístup do takejto siete a poskytovať služby na cudzej sieti ako virtuálny operátor.

Prekážky vstupu ďalšieho prevádzkovateľa mobilnej siete na predmetný relevantný trh úrad rozčlenil podľa jednotlivých kategórií na strategické, ekonomické, technické a časové.

Strategické bariéry:

- využitie frekvenčného spektra, ktoré je značne obmedzené, a preto je vstup ďalšieho plnohodnotného operátora (nie virtuálneho operátora) na predmetný trh veľmi limitovaný, samotné individuálne povolenie na využívanie frekvenčného pásma je možné získať až po vyhlásení výberového konania, na základe ktorého úrad prideliuje voľné frekvencie. Posledná aukcia na frekvencie, na ktorých je poskytovaná verejná mobilná telefónna služba prebehla len nedávno (v roku 2015),
- stabilná pozícia troch etablovaných mobilných operátorov na trhu, ktorí už majú svoju „vernú“ klientelu, a rozbiehajúci sa štvrtý operátor, ktorý sa snaží získať čo najviac zákazníkov (svojou marketingovou činnosťou a samotným portfóliom služieb),
- zotrvačnosť zákazníkov pri zmene mobilného operátora, vplyv (retenčných) oddelení operátorov, ktorých hlavnou činnosťou je udržanie si zákazníka a starostlivosť o zákazníka,
- penetrácia trhu hlasových SIM kariet, ktorá bola k 30.06.2016 vo výške 110,8 %.

Ekonomické bariéry:

- poplatky za právo používať pridelené frekvencie,
- vysoké kapitálové investície na zriadenie verejnej mobilnej telefónnej siete spolu so súvisiacimi technológiami (uvedené naplatí pre potenciálneho virtuálneho operátora),
- investičná náročnosť spojená s veľkým rizikom súvisiacim s návratnosťou investícií,
- vysoké počiatkové náklady na získanie zákazníkov (reklama, cenovo atraktívnejšie služby v porovnaní s konkurenciou alebo inovované služby, a iné).

Technické bariéry:

- dynamika technologického vývoja a prudké zmeny v sektore elektronických komunikácií,
- zriadenie verejných mobilných telefónnych sietí.

Časové bariéry:

- časovo náročné zriadenie verejnej mobilnej telefónnej siete (neplatí pre potenciálneho virtuálneho operátora),
- čas potrebný pre vstup a stabilizáciu nového podniku na trhu,

- čas potrebný na získanie významného počtu zákazníkov vzhľadom na celkovú penetráciu hlasových SIM kariet, ale aj návratnosť investícií a dosiahnutie konkurencieschopnosti.

Podľa názoru úradu získanie frekvencií a následné vybudovanie siete je bariérou vstupu pre každý podnik, ktorý má záujem poskytovať verejnú mobilnú telefónnu službu. Podľa § 33 ods. 13 zákona o elektronických komunikáciách úrad je pri pridelení frekvencií viazaný poradím určeným výberovou komisiou alebo výsledkom aukcie. Účastníci výberového konania, ktorí sa umiestnili na miestach, na ktorých sa frekvencie nepridelia, sa považujú za neúspešných účastníkov. Neúspešným účastníkom výberového konania a vylúčeným účastníkom výberového konania úrad konanie o ich žiadosti zastaví s uvedením dôvodov.

Na získanie frekvencií aj vybudovanie siete sú potrebné veľké finančné zdroje, čo je tiež bariérou vstupu na trh. Ak sa nejaký podnik rozhodne poskytovať verejnú mobilnú telefónnu službu ako plnohodnotný virtuálny operátor, tak bude poskytovať služby na cudzej sieti a nepotrebuje získať frekvencie. Avšak úrad trvá na tom, že získanie frekvencií a následné vybudovanie siete je bariérou vstupu. Ľubovoľný hypotetický nový podnik, ktorý by vstúpil na predmetný trh poskytovaním predmetnej služby na vlastnej sieti a s nulovou užívateľskou bazou, by musel ešte pred začatím poskytovania služieb a generovania výnosov najskôr významne investovať do budovania svojej vlastnej mobilnej siete.

Obmedzenosť zdrojov frekvenčného spektra a súčasné rozdelenie povolení na prevádzkovanie sietí tvorí jednoznačne prekážku vstupu nových subjektov. Záujemca o vstup nemá možnosť svojoľne vstúpiť na trh, ale musí získať individuálne povolenie, musia mu byť pridelené frekvencie, ktoré predstavujú vzácny zdroj národného bohatstva, nakoľko nie sú neobmedzené. Stabilná pozícia etablovaných mobilných operátorov je ďalším faktorom, ktorý vplýva na rozhodovanie potenciálneho záujemcu o vstup. Podniky pôsobiace na predmetnom trhu totiž disponujú nepopierateľnými výhodami ako sú pridelené frekvencie, etablovaná pozícia a znalosť trhu, zákaznícka база, vybudovaná rozsiahla infraštruktúra, kapitálová sila a pod., a všetky tieto výhody môžu zohrať svoju úlohu aj pri rozhodovaní sa potenciálnych záujemcov pri zvažovaní vstupu na trh poskytovania verejných mobilných telefónnych služieb.

Zotrvačnosť zákazníkov u jednotlivých podnikov je tiež podstatným faktorom, ktorý sa musí vziať do úvahy pri posudzovaní prekážok vstupu pre potenciálnych záujemcov o vstup na predmetný trh. Etablované podniky sa snažia udržať si existujúcich zákazníkov, ktorí im generujú požadované príjmy, a zabrániť ich odchodu ku konkurencii. Rovnakým spôsobom by sa podniky bránili hypotetickému odchodu týchto zákazníkov k novému podniku vstupujúcemu na trh. Penetrácia SIM kariet svedčí o nasýtenosti trhu a relatívne malého priestoru na oslovenie nových

zákazníkov, nakoľko každý už využíva služby etablovaných podnikov. Pri snahe o získanie týchto existujúcich zákazníkov etablovaných podnikov by hypotetický nový podnik na trhu musel čeliť problémom v súvislosti so snahou etablovaných podnikov o udržanie vlastných zákazníkov, ktorí by mali záujem o prechod k novému podniku. Rovnakým spôsobom úrad postupoval pri identifikácii ekonomických, technických, ako aj časových bariér, ktoré sú navzájom prepojené a súvisiace. Nasýtenosť trhu výrazne ovplyvňuje návratnosť investícií, časovú náročnosť získania potrebnej zákazníckej bázy a rovnako aj fungovanie na trhu. S tým súvisia aj požiadavky na technickú úroveň ponúkaného produktu, resp. služby, ktorá musí disponovať pridanou hodnotou v podobe vyššej kvality a nižšej ceny v porovnaní s konkurenciou.

Existencia bariér je nepopierateľná v súvislosti s charakterom trhu ukončenia hlasových volaní. Je veľmi nepravdepodobné, že na predmetnom trhu elektronických komunikácií s dlhodobou prítomnosťou 3 etablovaných mobilných podnikov a štvrtého nového operátora, s danou technologickou a kapitálovou náročnosťou, s vysokým rizikom návratnosti investícií spojeným s dynamikou rozvoja sektora, s nasýtenosťou trhu a s tým spojenou zložitnosťou získania nových zákazníkov a s celkovou potrebou výrazných investícií na vstup nových hráčov, nebudú zohrávať svoju úlohu všetky uvedené existujúce bariéry. Tieto bariéry sú jednoznačné, dlhodobé prítomné a všeobecne známe, pričom mnohé z nich existujú a ovplyvňujú rozhodovanie potenciálnych záujemcov o vstup na trh nie len na tomto trhu, ale aj na iných regulovaných trhoch elektronických komunikácií.

Úrad v analýze preukázal súčasný stav súťaže na predmetnom trhu, ako aj nasýtenosť tohto trhu, ktorá tiež výrazným spôsobom ovplyvňuje rozhodovanie nových potenciálnych subjektov o možnosti vstupu na predmetný trh. Úrad trvá na existencii všetkých bariér vstupu, ktoré boli identifikované v rámci analýzy relevantného trhu.

Úrad v rámci analýzy analyzoval napríklad individuálne povolenia podnikov, pokrytie územia a obyvateľstva sieťami na území Slovenskej republiky, trhové podiely jednotlivých mobilných operátorov či celkový stav súťaže. Na základe všetkých týchto častí analýzy úrad následne identifikoval bariéry vstupu, ktoré na trhu existujú a ovplyvňujú stav a vývoj súťaže na ňom.

Vzhľadom na vyššie uvedené úrad dospel k záveru, že existujúce bariéry predstavujú významné prekážky pre vstup na predmetný veľkoobchodný trh ukončenia volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach.

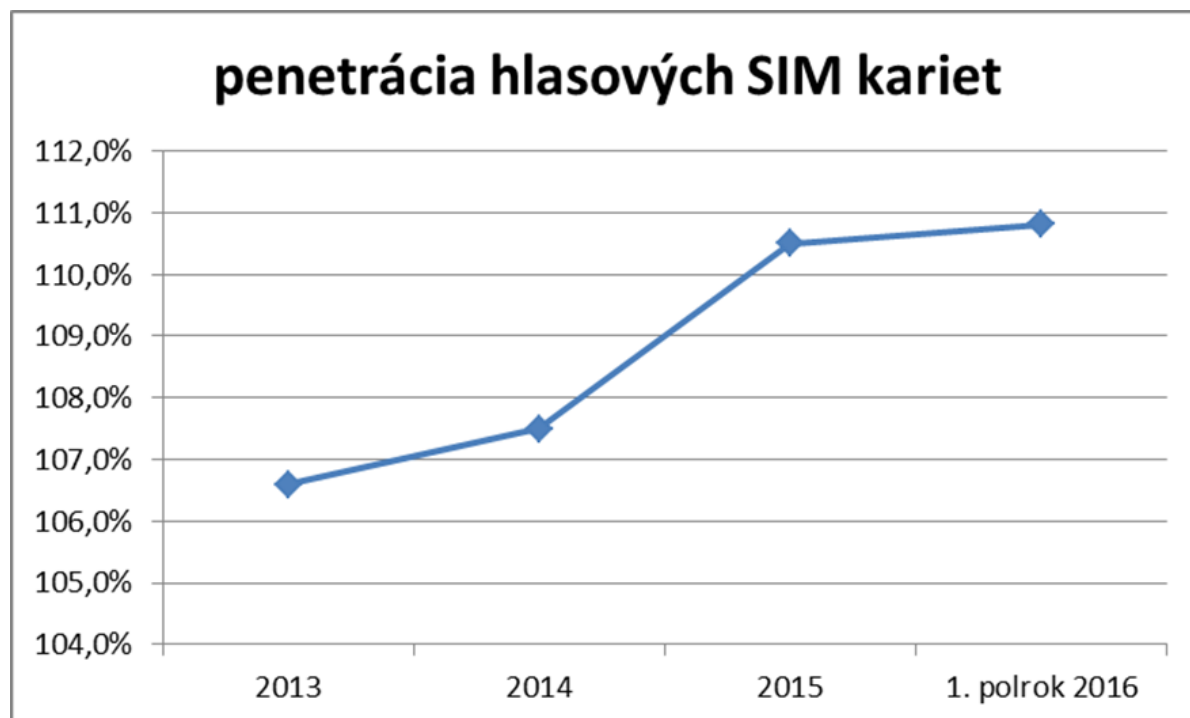
Úrad sa zaoberal aj vstupom úplného virtuálneho operátora na predmetný trh. Úplný virtuálny operátor je podnikom, ktorý nemá pridelené vlastné frekvencie a nevlastní ani mobilnú sieť, mobilné služby poskytuje svojim koncovým zákazníkom prostredníctvom siete reálneho mobilného operátora, má vlastný vplyv na

zákazníkov, vlastnú cenotvorbu a fakturáciu, vlastný marketing, zmluvy o prepojení s inými operátormi a rokuje so zahraničnými operátormi o cenách roamingu. Takýto virtuálny operátor na Slovensku doposiaľ nepôsobí. Úrad na základe informácií, ktoré má k dispozícii, zatiaľ ani nepredpokladá, že v priebehu najbližšieho obdobia reálne vstúpi na predmetný trh nejaký plnohodnotný virtuálny operátor.

Vývoj penetrácie hlasových SIM kariet

Vývoj penetrácie podľa počtu hlasových SIM kariet na Slovensku v analyzovanom období je znázornený v grafe č. 9. Úrad z predložených údajov od operátorov v pravidelnom zbere dát zistil, že k 31.12.2013 bola na Slovensku penetrácia aktívnych hlasových SIM kariet na úrovni 106,6 %, pričom za obdobie 2 rokov, teda k 31.12.2015, penetrácia hlasových SIM kariet mierne stúpla až na 110,5 %. Za 1. polrok 2016 vývoj penetrácie hlasových SIM kariet opäť mierne stúpol na úroveň 110,8 % k 30.06.2016. Penetrácia vo výške 110,8 % je od začiatku vykonávania analýz relevantných trhov historickým maximom tohto ukazovateľa na Slovensku.

Graf č. 9: Vývoj penetrácie podľa počtu hlasových SIM kariet na Slovensku ku koncu rokov 2013, 2014, 2015 a k 30.06.2016.

Závery analýzy

Na základe posúdenia príslušných kritérií týkajúcich sa analýzy veľkoobchodného relevantného trhu č. 2 úrad dospel k týmto záverom:

- a) Podľa definície relevantného trhu č. 2 sú v súčasnosti na území Slovenskej republiky 4 reálne existujúce trhy – trh ukončenia volania vo verejnej mobilnej sieti spoločnosti Orange Slovensko, trh ukončenia volania vo verejnej mobilnej sieti spoločnosti Slovak Telekom, trh ukončenia volania vo verejnej mobilnej sieti spoločnosti O2 Slovakia, trh ukončenia volania vo verejnej mobilnej sieti spoločnosti SWAN Mobile.
- b) Každý poskytovateľ služieb na relevantnom trhu ukončenia hlasových volaní v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach má 100 %-ný trhovú podiel v individuálnej mobilnej sieti.
- c) Úrad vyhodnotil trhové podiely na agregovanom trhu všetkých verejných mobilných telefónnych sietí na základe celkového vývoja:
 - počtu aktívnych účastníkov,
 - objemu všetkých ukončených minút (vrátane self-supply),
 - objemu ukončených minút v rámci prepojenia sietí medzi podnikmi.

Spoločnosť Orange Slovensko dosiahla k 30.06.2016 trhovú podiel podľa počtu aktívnych SIM kariet vo výške 37,73 %. K 31.12.2015 dosiahla spoločnosť Orange Slovensko trhovú podiel podľa objemu všetkých ukončených minút vo verejnej mobilnej sieti vo výške 44,76 % a trhovú podiel podľa objemu ukončených minút v rámci prepojenia sietí s iným podnikom vo výške 35,55 %.

Spoločnosť Slovak Telekom dosiahla k 30.06.2016 trhovú podiel podľa počtu aktívnych SIM kariet vo výške 30,11 %. K 31.12.2015 dosiahla spoločnosť, Slovak Telekom trhovú podiel podľa objemu všetkých ukončených minút vo verejnej mobilnej sieti vo výške 29,20 % a trhovú podiel podľa objemu ukončených minút v rámci prepojenia sietí s iným podnikom vo výške 30,70 %.

Spoločnosť O2 Slovakia dosiahla k 30.06.2016 trhovú podiel podľa počtu aktívnych SIM kariet vo výške 28,93 %. K 31.12.2015 dosiahla spoločnosť, O2 Slovakia trhovú podiel podľa objemu všetkých ukončených minút vo verejnej mobilnej sieti vo výške 26,00 % a trhovú podiel podľa objemu veľkoobchodne ukončených minút vo vlastnej verejnej mobilnej telefónnej sieti výške 33,66 %.

Spoločnosť SWAN Mobile dosiahla k 30.06.2016 trhový podiel podľa počtu aktívnych SIM kariet vo výške 3,23 %. K 31.12.2015 dosiahla spoločnosť SWAN Mobile trhový podiel podľa objemu všetkých ukončených minút vo verejnej mobilnej sieti vo výške 0,04 % a trhový podiel podľa objemu ukončených minút v rámci prepojenia sietí s iným podnikom vo výške 0,08 %.

Z pohľadu počtu aktívnych zákazníkov, objemu ukončených minút vo všetkých mobilných telefónnych sieťach spolu i objemu ukončených minút v rámci prepojenia disponujú spoločnosti Orange Slovensko, Slovak Telekom a O2 Slovakia vyššími trhovými podielmi ako spoločnosť SWAN Mobile, ktorá vstúpila na trh až v roku 2015.

- d) Vstupu ďalšieho prevádzkovateľa verejnej mobilnej telefónnej siete na predmetný trh bránia významné strategické, ekonomické, technické, ale aj časové prekážky.
- e) Každý trh ukončenia volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach je monopolným trhom bez tendencie smerovania k efektívnej súťaži.

Úrad na základe vykonaného šetrenia a výsledkov analýzy relevantného trhu č. 2 zistil, že podľa § 17 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách každá z uvedených spoločností má na predmetnom trhu vo svojej mobilnej sieti taký vplyv a také postavenie, že nie je vystavená efektívnej súťaži a ekonomický vplyv jej v podstatnom rozsahu dovoľuje správať sa nezávisle od konkurentov a užívateľov.

Z uvedeného vyplýva, že každá z týchto spoločností je významným podnikom na relevantnom trhu ukončenia volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach.

Spoločnosť Orange Slovensko je významným podnikom na trhu ukončenia volania vo verejnej mobilnej sieti spoločnosti Orange Slovensko.

Spoločnosť Slovak Telekom je významným podnikom na trhu ukončenia volania vo verejnej mobilnej sieti spoločnosti Slovak Telekom.

Spoločnosť O2 Slovakia je významným podnikom na trhu ukončenia volania vo verejnej mobilnej sieti spoločnosti O2 Slovakia.

Spoločnosť SWAN Mobile je významným podnikom na trhu ukončenia volania vo verejnej mobilnej sieti spoločnosti SWAN Mobile.

4. Povinnosti

4.1. Predchádzajúce kolo analýzy

Podľa predchádzajúcej analýzy predmetného trhu úrad určil za významný podnik v tom čase všetky 3 podniky pôsobiace na predmetnom trhu: spoločnosť Orange Slovensko, spoločnosť Slovak Telekom a spoločnosť Telefónica Slovakia, s.r.o. (v súčasnosti O2 Slovakia).

Spoločnosť Orange Slovensko bola určená za významný podnik na trhu ukončenia volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti spoločnosti Orange Slovensko. Spoločnosť Slovak Telekom bola určená za významný podnik na trhu ukončenia volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti spoločnosti Slovak Telekom a spoločnosť Telefónica Slovakia bola určená za významný podnik na trhu ukončenia volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti spoločnosti Telefónica.

Na základe výsledkov predchádzajúcej analýzy predmetného relevantného trhu (predtým označený ako relevantný trh č. 7) úrad uložil všetkým 3 **významným podnikom pri poskytovaní služby ukončenia volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach** nasledujúce povinnosti:

- a) Povinnosť transparentnosti prístupu a prepojenia podľa § 19 zákona o elektronických komunikáciách.
- b) Povinnosť nediskriminácie prístupu a prepojenia podľa § 20 ods. 1 a 2 zákona o elektronických komunikáciách.
- c) Povinnosť prístupu k určitým sieťovým prostriedkom podľa § 22 zákona o elektronických komunikáciách.
- d) Povinnosť regulácie cien prístupu a prepojenia podľa § 23 zákona o elektronických komunikáciách.

Každý určený významný podnik bol povinný stanoviť ceny za ukončenie volania vo svojej verejnej mobilnej telefónnej sieti tak, ako mu určil úrad v rozhodnutí o regulácii cien podľa § 12 zákona o elektronických komunikáciách.

Všetky tri významné podniky na predmetnom trhu boli povinné podľa rozhodnutia úradu o regulácii cien č. 1469/OER/2013 zo dňa 29.07.2013 a rozhodnutia č. 266/PÚ/2013 zo dňa 8.10.2013 účtovať za službu ukončenia volania v mobilnej sieti maximálnu cenu vo výške 0,01226 € za minútu pri všetkých volaniach ukončených v individuálnej sieti významného podniku zostavených v inej národnej alebo zahraničnej mobilnej prípadne fixnej sieti. Úrad túto maximálnu cenu vypočítal nákladovým modelom BU LRIC pure.

4.2. Návrh uloženia povinností

Podľa § 18 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách ak úrad na základe analýzy podľa § 17 zistí, že na určitom relevantnom trhu nie je efektívna hospodárska súťaž, po skončení konzultácií podľa § 10 určí rozhodnutím významný podnik, a zároveň mu v tomto rozhodnutí uloží aspoň jednu povinnosť podľa § 19 až 25. Tieto povinnosti musia byť odôvodnené, musia vychádzať zo zisteného stavu a musia byť primerané účelu a princípom regulácie elektronických komunikácií, ktorými sú podpora efektívnej hospodárskej súťaže a rozvoj vnútorného trhu. Ak je na tomto relevantnom trhu už určený významný podnik, úrad vydá nové rozhodnutie o určení významného podniku, v ktorom mu existujúce povinnosti znovu uloží alebo ich zmení a súčasne týmto rozhodnutím zruší predchádzajúce rozhodnutie. Úrad rozhodnutie zverejní vo vestníku.

Úrad na základe výsledkov predkladanej analýzy **navrhuje rozhodnutím určiť za významný podnik na relevantnom trhu č. 2 spoločnosti Orange Slovensko, Slovak Telekom, O2 Slovakia a SWAN Mobile a súčasne navrhuje uložiť** všetkým 4 významným podnikom pri poskytovaní služby ukončenia volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach **nasledujúce povinnosti:**

a) Povinnosť prístupu k určitým sieťovým prostriedkom podľa § 22 zákona o elektronických komunikáciách

Významný podnik je povinný splniť odôvodnenú a opodstatnenú žiadosť o prístup na používanie určitých prvkov siete a pridružených prostriedkov a o prepojenie sietí. Významný podnik je ďalej povinný:

- I. viesť rokovania v dobrej viere s inými podnikmi žiadajúcimi o prepojenie,
- II. umožniť spoločné umiestnenie alebo iné formy spoločného používania pridružených prostriedkov,
- III. prepojiť siete alebo sieťové prostriedky.

b) Povinnosť transparentnosti prístupu a prepojenia podľa § 19 zákona o elektronických komunikáciách

- I. Významný podnik je povinný zverejniť na svojom verejne dostupnom webovom sídle referenčnú ponuku na prepojenie verejných mobilných telefónnych sietí, ktorá musí obsahovať informácie týkajúce sa služieb ukončenia hlasových volaní vo verejnej mobilnej sieti, najmä účtovné informácie, technické špecifikácie, charakteristiky siete, zmluvné

podmienky dodávania a používania služby ukončenia volania vo svojej verejnej mobilnej telefónnej sieti, vrátane cien za ukončenie hlasových volaní najneskôr do 60 dní od doručenia rozhodnutia o určení významného podniku a uložení povinností. Ak významný podnik bude účtovať cenu za ukončenie volania vo výške maximálnej ceny uloženej cenovým rozhodnutím, môže takúto cenu zverejniť v referenčnej ponuke odkazom na platné cenové rozhodnutie,

- II. Významný podnik je povinný zverejniť na svojom verejne dostupnom webovom sídle každú zmenu zmluvných podmienok referenčnej ponuky na prepojenie, týkajúcu sa veľkoobchodnej služby ukončenia hlasového volania v individuálnej mobilnej telefónnej sieti, ktorá bude mať vplyv na podniky definované v § 5 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách v lehote 45 dní pred účinnosťou zmeny referenčnej ponuky a predložiť ju úradu. Ak zmena referenčnej ponuky vyplýva z cenového rozhodnutia úradu, významný podnik je povinný zverejniť zmenenú referenčnú ponuku najneskôr v deň účinnosti predmetného rozhodnutia.

c) Povinnosť nediskriminácie prístupu a prepojenia podľa § 20 ods. 1 a 2 zákona o elektronických komunikáciách

Na základe povinnosti nediskriminácie je významný podnik povinný pri poskytovaní služby ukončenia volania vo svojej verejnej mobilnej telefónnej sieti uplatňovať voči iným podnikom porovnateľné podmienky za porovnateľných okolností a poskytovať informácie a služby iným podnikom za rovnakých podmienok a s rovnakou kvalitou, ako keby ich využíval pre vlastnú potrebu, alebo ich poskytoval podniku v postavení ovládanej osoby, alebo podniku, v ktorom má právo spolurozhodovať.

d) Povinnosť regulácie cien prístupu a prepojenia podľa § 23 zákona o elektronických komunikáciách

Významný podnik je povinný stanoviť ceny za ukončenie volaní v individuálnej verejnej mobilnej telefónnej sieti tak, ako mu určí úrad v rozhodnutí o regulácii cien podľa § 12 zákona o elektronických komunikáciách.

Úrad navrhuje, aby sa rozhodnutie o regulácii cien vzťahovalo na služby ukončenia hlasových volaní v jednotlivých mobilných sieťach významných podnikov zostavených v inej národnej mobilnej alebo fixnej sieti a na služby ukončenia hlasových volaní v jednotlivých mobilných sieťach významných podnikov zostavených v inej zahraničnej mobilnej alebo fixnej sieti v rámci EÚ/EHP. Ukončenie

hlasových volaní zostavených v krajinách mimo EÚ/EHP navrhuje úrad z cenovej regulácie vypustiť.

Po ukončení konzultačného procesu na národnej aj nadnárodnej úrovni k predkladanej analýze relevantného trhu č. 2 bude úrad postupovať podľa § 18 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách, na základe ktorého úrad vydá nové rozhodnutia o určení významného podniku, v ktorom uloží každému významnému podniku vyššie navrhované povinnosti a súčasne zruší predchádzajúce SMP rozhodnutia úradu, konkrétne prvostupňové a druhostupňové rozhodnutia vo veci určenia spoločnosti Slovak Telekom za významný podnik na relevantnom trhu č. 2 a uložení povinností č. 1403/OER/2013 zo dňa 10.07.2013 a č. 266/PÚ/2013 zo dňa 8.10.2013, prvostupňové rozhodnutie vo veci určenia spoločnosti Orange Slovensko za významný podnik a uložení povinností č. 1402/OER/2013 zo dňa 10.07.2013, prvostupňové rozhodnutie vo veci určenia spoločnosti O2 Slovakia za významný podnik a uložení povinností č. 1404/OER/2013 zo dňa 10.07.2013.

4.3. Odôvodnenie navrhovaných povinností

Úrad po ukončení predkladanej analýzy trhu považuje uloženie navrhovaných povinností pre podniky s významným vplyvom na predmetnom trhu za opodstatnené a nevyhnutné na zabezpečenie konkurenčného prostredia, ako aj na zabezpečenie efektívnej súťaže, ale predovšetkým na presadzovanie záujmov koncových užívateľov hlavne s ohľadom na ceny služieb ukončenia volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti.

Plnenie povinnosti prístupu k určitým sieťovým prostriedkom podľa § 22 zákona o elektronických komunikáciách. je naďalej základným predpokladom pre zriadenie úspešného prepojenia sietí, ktoré je kľúčové pre poskytovanie verejnej telefónnej služby a následne aj vzájomnej dovolateľnosti koncového účastníka z jednej siete do každej inej siete. Absencia tejto povinnosti by mohla dočasne či trvale úplne vylúčiť súťaž na súvisiacom maloobchodnom trhu poskytovania verejnej telefónnej služby a spôsobiť škody nielen niektorým podnikom, ale hlavne koncovým užívateľom. Túto povinnosť úrad navrhuje uložiť každému jednotlivému podniku s významným vplyvom na relevantnom trhu č. 2.

V rámci uloženej povinnosti prístupu k určitým sieťovým prostriedkom je významný podnik povinný prepojiť siete alebo sieťové prostriedky. Podľa ustanovenia § 2 ods. 8 zákona o elektronických komunikáciách prepojenie je fyzické a logické spojenie verejných sietí používaných tým istým alebo iným podnikom umožňujúce užívateľovi siete jedného podniku komunikovať s užívateľom toho istého alebo iného podniku alebo umožňujúce prístup k elektronickým komunikačným službám poskytovaným iným podnikom. Prepojenie je osobitný druh prístupu realizovaný medzi verejnými sieťami.

Úrad preto považuje za primerané podľa § 22 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách uložiť každému významnému podniku povinnosť viesť rokovania v dobrej viere s inými podnikmi žiadajúcimi o prepojenie siete každého významného podniku, umožniť spoločné umiestnenie alebo iné formy spoločného používania pridružených prostriedkov, ako aj povinnosť za primeraných a objektívnych podmienok prepojiť sieť alebo sieťové prostriedky významného podniku s iným podnikom, resp. potenciálnym konkurentom. Uloženými povinnosťami chce úrad zabezpečiť na jednej strane podmienky na to, aby každý významný podnik bol povinný viesť rokovania s podnikmi žiadajúcimi o prepojenie, ktoré v konečnom dôsledku vyústia do podpísania zmluvy o prepojení sietí a následne ich prepojenia. Cieľom uloženia povinnosti prepojenia siete alebo sieťových prostriedkov je zabezpečenie dovolateľnosti koncových zákazníkov z akejkoľvek národnej alebo zahraničnej siete.

Pri uložení povinnosti prístupu úrad prihliadal aj na ustanovenie § 22 ods. 3 písm. a) až f) zákona o elektronických komunikáciách. Tento rozsah povinností plne korešponduje s charakterom služby terminácie poskytovanej vzájomne medzi operátormi poskytujúcimi verejnú telefónnu službu a môže pri potenciálnej absencii zmluvných vzťahov týkajúcich sa prepojenia v konečnom dôsledku na nevyhnutnú dobu ochrániť koncových užívateľov a teda i samotnú súťaž na veľkoobchodnom trhu ukončenia volania. Na základe situácie z roku 2009 (druhé kolo analýzy), keď nedošlo medzi mobilnými operátormi k dohode o výške terminačných poplatkov, sa ukázalo, že neuložením navrhovaných povinností a bez zásahu úradu mohlo dôjsť k odmietnutiu prepojenia alebo mohli nastať pri poskytovaní služieb ukončenia volania neprimerané okolnosti a podmienky a na pridruženom maloobchodnom trhu mohli byť z dôvodu dovolateľnosti z inej siete ohrozené záujmy koncových zákazníkov. Úrad nevyklučuje, že k takýmto situáciám môže dôjsť kedykoľvek aj v budúcnosti, ako aj s ohľadom na ochranu súťaže na trhu verejnej telefónnej služby a na ochranu koncových užívateľov, je potrebné uvedenú povinnosť v tomto rozsahu uložiť všetkým podnikom s významným vplyvom na predmetnom trhu.

Na základe predkladanej analýzy relevantného trhu č. 2 úrad síce dospel k záveru, že existujú kvantitatívne rozdiely v celkových trhových podieloch spoločností Orange Slovensko, Slovak Telekom, O2 Slovakia a spoločnosti SWAN Mobile (teda výška kvantitatívnych ukazovateľov je rôzna), ale každý jednotlivý významný podnik má 100 % trhovú podiel pri poskytovaní služieb ukončenia volania v individuálnej mobilnej sieti.

Úrad ako druhú povinnosť navrhuje uložiť **povinnosť transparentnosti** a to hlavne z dôvodu zabezpečenia dostupnosti základných a podstatných informácií každého jednotlivého významného podniku.

Podniky na základe informácií z referenčnej ponuky každého významného podniku získajú prehľad nielen o podmienkach a možnostiach vstupu na trh verejnej mobilnej telefónnej služby, ale aj základné informácie (vrátane cien) každého jednotlivého podniku pri poskytovaní služieb ukončenia volania vo verejnej mobilnej sieti. Povinnosť transparentnosti je účinným a dôležitým nástrojom na vytvorenie „náhľadu“ na existujúce podmienky na danom trhu predovšetkým tým, že sú transparentne sprístupnené informácie o podmienkach ponúkaných služieb ukončenia volania vo verejnej mobilnej sieti od všetkých podnikov. Transparentnosť predstavuje základný predpoklad na zabezpečenie nediskriminácie.

Ak je účelom povinnosti transparentnosti zabezpečiť dostupnosť základných a podstatných informácií pre podniky, toto je možné zabezpečiť len prostredníctvom zverejňovania referenčnej ponuky a jej prípadnými aktualizáciami, čiže ponuky so všetkými platnými zmenami, ktoré v nej nastali.

Základným princípom povinnosti **nediskriminácie** je, že každý významný podnik je povinný voči iným podnikom uplatňovať porovnateľné podmienky za porovnateľných okolností a poskytovať informácie a služby iným podnikom za rovnakých podmienok a s rovnakou kvalitou, ako keby ich využíval pre vlastnú potrebu alebo ich poskytoval podniku v postavení ovládanej osoby alebo podniku, v ktorom má právo spolurozhodovať. Z tohto dôvodu úrad aj naďalej požaduje, aby každá referenčná ponuka bola prehľadná a dostatočne rozčlenená, aby podniky využívajúce veľkoobchodnú službu ukončenia volania nemuseli platiť za služby, ktoré nie sú potrebné vo vzťahu k požadovanej službe. Iba dostatočne prehľadná a rozčlenená referenčná ponuka je zárukou dodržiavania zásady rovnakého zaobchádzania pri poskytovaní služby ukončenia volania, ktorá predstavuje obsahovú náplň povinnosti nediskriminácie. Dostatočne široký rozsah povinných položiek referenčnej ponuky tak obmedzuje možnosť individuálnych rozdielov v jednotlivých zmluvách o poskytovaní služieb ukončenia volania a limituje možnosti rozdielnosti zmluvných podmienok, čím efektívne zabraňuje významným podnikom správať sa diskriminačne. Z uvedeného dôvodu úrad považuje za efektívne, aby bolo naplnenie povinnosti nediskriminácie v spojení s transparentnou prezentáciou informácií a podmienok poskytovania veľkoobchodnej služby ukončenia volania vo verejnej mobilnej sieti.

Uloženie povinnosti transparentnosti a následnej povinnosti nediskriminácie je účinným nástrojom na zabezpečenie rovnakých podmienok pri poskytovaní veľkoobchodných služieb ukončenia volania. Zabezpečenie transparentných a nediskriminačných podmienok môže pozitívne ovplyvniť ďalších potenciálnych konkurentov, čo sa v konečnom dôsledku pozitívne prejaví v prospech koncových zákazníkov vytvorením priestoru pre znižovanie cien na súvisiacom maloobchodnom trhu. Úrad ako sektorový regulátor rozhoduje ex ante, t.j. určuje rámec a konkrétne pravidlá budúceho správania sa podnikov pôsobiacich na relevantnom trhu. Úrad

preto navrhuje uložiť povinnosť nediskriminácie každému jednotlivému podniku s významným postavením na relevantnom trhu č. 2.

Neuloženie povinnosti nediskriminácie by mohlo mať za následok možnosť uplatňovania diskriminačných podmienok, s cieľom vylúčiť alebo obmedziť súťaž. Dobrá informovanosť všetkých podnikov v úzkej súčinnosti s povinnosťou nediskriminácie pozitívne ovplyvní aj možnosti týchto podnikov pri poskytovaní verejnej telefónnej služby. Úrad zastáva názor, že významné podniky majú ukončenie hlasových volaní poskytovať všetkým fixným aj mobilným operátorom za tých istých podmienok, teda vrátane ceny.

V takomto prípade, keď každý podnik ukončuje volania smerované zo sietí iných podnikov, podľa názoru úradu nie je postačujúce uloženie povinností len podľa ustanovení § 19 až 22 zákona o elektronických komunikáciách, a preto úrad navrhuje uložiť aj povinnosť cenovej regulácie použitím odporúčaného modelu BU LRIC pure v súlade s platným Odporúčaním Komisie zo 07.05.2009 o regulačnom zaobchádzaní s prepojavacími poplatkami v pevných a mobilných telefónnych sieťach v EÚ (2009/396/ES). Priamo z ustanovenia § 11 ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách vyplýva povinnosť úradu, prihliadnuť pri regulácii elektronických komunikácií na odporúčania a usmernenia Európskej komisie, vrátane technických noriem a technických špecifikácií pre siete a služby, ktorých zoznam zverejňuje Európska komisia v Úradnom vestníku Európskej únie.

Cieľom úradu je zabezpečiť, aby veľkoobchodné poplatky za ukončenie volania boli stanovené na úrovni nákladov, ktoré by znášal efektívny operátor poskytujúci službu ukončenia volania vo verejnej mobilnej sieti, teda aby poplatky za služby ukončenia volania vo verejnej mobilnej sieti boli nákladovo efektívne.

Podľa § 23 zákona o elektronických komunikáciách ak úrad na základe analýzy relevantného trhu súvisiaceho s prístupom alebo prepojením podľa § 17 zistí, že na tomto trhu nie je efektívna hospodárska súťaž a uloženie jednej alebo viacerých povinností podľa § 19 až 22 nepostačuje na to, aby významný podnik určený podľa § 18 nepožadoval neprimerane vysoké alebo neprimerane nízke ceny súvisiace s prístupom alebo prepojením v neprospech koncových užívateľov, môže regulovať ceny významného podniku podľa § 12.

Bez uloženia povinnosti cenovej regulácie by mohli významné podniky na tomto trhu účtovať neprimerane vysoké ceny za ukončenie volania vo verejnej mobilnej sieti, čo by sa v konečnom dôsledku mohlo prejaviť v neprospech koncového užívateľa.

Návrh rozhodnutia o regulácii cien podlieha režimu samostatných národných a nadnárodných konzultácií. Po ukončení konzultácií s Európskou komisiou úrad vydá rozhodnutie o regulácii cien v samostatnom konaní.

Úrad navrhuje, aby sa rozhodnutie o regulácii cien vzťahovalo na služby ukončenia hlasových volaní v jednotlivých mobilných sieťach významných podnikov zostavených v inej národnej mobilnej alebo fixnej sieti a na služby ukončenia hlasových volaní v jednotlivých mobilných sieťach významných podnikov zostavených v inej zahraničnej mobilnej alebo fixnej sieti v rámci EÚ/EHP. V prípade, že významný podnik preberie volanie v medzinárodnom bode prepojenia za účelom ukončenia volania vo vlastnej mobilnej sieti alebo mobilnej sieti iných národných operátorov, je oprávnený účtovať poplatok aj za tranzit tohto volania.

Ukončenie volaní zostavených v krajinách mimo EÚ/EHP navrhuje úrad z cenovej regulácie vypustiť.

Za volania zostavené v krajinách mimo EÚ/EHP sa považujú i volania, pri ktorých z prenášanej informácie nie je jednoznačne zrejmé, že ide o volanie zostavené v krajine EÚ/EHP.

Ukončovanie hlasového volania v individuálnej verejnej mobilnej sieti zahraničných operátorov v krajinách mimo EÚ/EHP nepodlieha takým regulačným povinnostiam, akým podliehajú pri poskytovaní ukončenia hlasového volania v individuálnej mobilnej sieti operátora na Slovensku a v krajinách EÚ/EHP, a teda pri regulácii cien ani nie je dôvod na ne nahliadať ako na ekvivalentné volania z krajín EÚ/EHP.

Podľa informácií získaných od mobilných operátorov pôsobiacich na Slovensku za ostatné približne 2 roky došlo k niekoľkonásobnému zdraženiu volaní do mobilných sietí mimo EÚ/EHP; týka sa to napr. štátov ako Ukrajina, Rusko, Švajčiarsko s pomerne veľkým objemom prevádzky z a do týchto štátov. MTR sa v prípade spomenutej skupiny nečlenských štátov EÚ/EHP dostali na úroveň [REDACTED]. [predmet OT]

Volania vznikajúce v iných krajinách ako EÚ/EHP a ich ukončovanie predstavujú teda osobitnú a jasne odlišiteľnú ponuku a tiež osobitnú situáciu na trhu ukončovania volaní, špecificky pri nastavovaní ceny, kde nie je možné spoliehať sa na reguláciu v rámci EÚ/EHP, ktorá na tieto krajiny nemá žiadny dosah. V týchto prípadoch je podľa názoru úradu potrebné umožniť komerčné rokovania podnikov na oboch stranách, je teda potrebné zabezpečiť zmluvnú voľnosť oboch strán pri negociácii nastavenia predmetných cien, teda i zo strany podnikov na Slovensku.

Jednostranná regulácia spôsobuje podľa názoru úradu nevyváženosť zmluvného vzťahu voči neregulovanému podniku pôsobiacemu mimo krajín EÚ/EHP spočívajúcu v nemožnosti moderovať pri komerčných rokovaniach cenu za

ukončovanie volania v jeho neregulovanej sieti, čo v konečnom dôsledku môže mať negatívny dopad na výšku/nárast ceny aj pre maloobchodných zákazníkov v sieťach národných operátorov, kam sa nadiktovaná neregulovaná cena za ukončovanie volaní mimo krajín EÚ/EHP ako veľkoobchodný náklad premietne. Jediným spôsobom jej moderácie je možnosť komerčne o nej rokovať. Z uvedeného dôvodu úrad navrhuje upustiť od jednostrannej cenovej regulácie ukončovania volaní vznikajúcich v krajinách mimo krajín EÚ/EHP a ponechať voľnosť negociácie vzájomných cien ako jediného prostriedku vytvorenia trhového tlaku na ich výšku.

Významný podnik je oprávnený za ukončenie volaní v mobilnej sieti, ktoré bolo zostavené v krajine mimo EÚ/EHP, účtovať rôznym podnikom poplatky v rôznej výške.

Keď budú mať národní mobilní operátori možnosť komerčne negociovať ceny, budú tieto ceny prirodzene obojstranne vyvážené dohodou vo vzájomných rokovaniach, čo bude mať v konečnom dôsledku pozitívny dopad aj na koncových zákazníkov.

Podľa názoru úradu je vypustenie cenovej regulácie volaní ukončených v mobilnej sieti, ktoré boli zostavené v krajinách mimo EÚ/EHP, je plne v súlade s cieľmi a regulačnými princípmi zakotvenými v EÚ legislatíve ako aj v článku 8 Rámcovej smernice.

Hlavným cieľom a zmyslom navrhovanej cenovej regulácie významných podnikov je, aby úrad vytvoril podmienky pre znižovanie maloobchodných cien pre koncových zákazníkov krajín EÚ/EHP, pretože jedným zo vstupov pre stanovenie maloobchodnej ceny je práve výška veľkoobchodného poplatku. Čím bude veľkoobchodný poplatok za ukončenie volania vo verejnej mobilnej sieti nižší, tým bude vytvorený priestor na to, aby túto skutočnosť jednotlivé podniky poskytujúce verejnú telefónnu službu premietli do maloobchodnej ceny za odchádzajúce volania do mobilnej siete.

Všetky navrhované povinnosti vychádzajú zo zisteného stavu na trhu, sú efektívne, primerané účelu a princípom regulácie, slúžia na podporu vnútorného trhu a podporujú záujmy koncových užívateľov. Uloženie všetkých navrhovaných povinností má za cieľ zabezpečenie otvorenej a funkčnej súťaže na súvisiacom maloobchodnom trhu hlasových volaní, zefektívnenie konkurenčného prostredia a potlačenie protisúťažného správania nielen na relevantnom trhu č. 2, ale aj na súvisiacom maloobchodnom trhu verejnej telefónnej služby. Úrad pokladá uloženie týchto povinností za odôvodnené a primerané stavu súťaže na predmetnom trhu, ako aj na riešenie potenciálnych súťažných trhových problémov. Vzájomná súčinnosť všetkých navrhovaných povinností je podľa názoru úradu predpokladom pre ďalší rozvoj konkurenčného prostredia pri poskytovaní verejnej telefónnej služby. Ide o povinnosti, ktoré napĺňajú účel ex ante regulácie v súlade s regulačným rámcom

a odrážajú skutočný stav súťaže na relevantnom trhu. Uloženie všetkých navrhovaných povinností je v súlade so stavom súťaže na veľkoobchodnom trhu č. 2 a ich efekt napĺňa vyššie uvedené princípy.

v Bratislave, dňa 18.11.2016

Ing. Jana Kopečná
riaditeľka odboru ekonomickej regulácie